

ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่

โดย
นางสาวพรนิภา เลื่อมประไพ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ILLUSIVE IMAGE IN NEW SPACE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree
Master of Fine Arts Program in Visual Arts Education
Graduate School, Silpakorn University
Academic Year 2015
Copyright of Graduate School, Silpakorn University

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร อนุมัติให้วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่”
เสนอโดย นางสาวพรนิภา เลื่อมประไพ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ปานใจ ธารทัศนวงศ์)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน..... พ.ศ.....

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ
2. ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชณ สุภณีมิตร
3. อาจารย์ ดร. อภินิศา จิตรกร

คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ปริญญา ตันติสุข)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ เข็มรัตน์ กองสุข)

...../...../.....

.....กรรมการ

(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ พิชณ สุภณีมิตร)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ)

...../...../.....

.....กรรมการ

(อาจารย์ ดร. อภินิศา จิตรกร)

...../...../.....

56901320: สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

คำสำคัญ: ภาพมายา / งานภาพพิมพ์หิน

พจนานุกรม เลื่อมประไพ: ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่. อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: อ. ชงชัย ศรีสุขประเสริฐ, ศ. เกียรติคุณพิชฌุ ศุภนิมิตร และ อ.ดร. อภินิภศ จิตรกร. 66 หน้า.

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” มีวัตถุประสงค์ที่แบ่งออกเป็น 3 ประการ ดังนี้ 1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสะท้อนถึงคุณค่าความงามในบรรยากาศของสถาปัตยกรรมลักษณะป้อมรูปแบบตะวันตกโดยการนำมาเอารูปทรงของอาคารมาดทอนปรับเปลี่ยนตามจินตนาการเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความรู้สึกกลับในความงามของสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์การใช้มิติของแสง เวลา และความเงยบงกช เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุและมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ 2. เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมจากพื้นที่การใช้สอยดั้งเดิมของสงครามการต่อสู้ให้เห็นสังขรณ์ของโลกโดยใช้หลักความคิดเกี่ยวกับเวลาและที่ว่าง และปัจจุบันสถานที่แห่งนี้ได้กลายเป็นพิพิธภัณฑ์ป้อมพระจุลจอมเกล้าเพื่อการศึกษาแก่คนรุ่นหลังสืบต่อไป 3. เพื่อศึกษากระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเทคนิคกระบวนการทางภาพพิมพ์หิน

ขอบเขตของการศึกษาแบ่งออกเป็น 3 ประการ ได้แก่ 1. ขอบเขตด้านเนื้อหา นำเสนอบรรยากาศที่เกี่ยวกับสถานที่ป้อมพระจุลจอมเกล้าและการปรับเปลี่ยนไปตามสภาพของเวลา ร่องรอยราวตามผนัง พื้นผิวคราบน้ำท่วมขัง บรรยากาศแห่งความชื้น รูปทรงอาคาร รูปทรงประตูที่เว้าโค้ง ช่องทางเดิน เป็นต้น ก่อให้เกิดเป็นมิติความงามลึกลับอย่างมีเอกภาพ 2. ขอบเขตด้านรูปแบบเป็นภาพพิมพ์แบบ 2 มิติ มีรูปทรงที่มีความสัมพันธ์กับแสงเงาและมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ 3. ขอบเขตด้านการนำเสนอใช้วิธีการทางภาพพิมพ์หิน

ผลการศึกษาค้นคว้าได้สร้างสรรค์ออกแบบผลงานศิลปะจากการศึกษา พบว่า ความประทับใจในสถานที่สร้างความสัมพันธ์ให้กับอารมณ์เป็นอย่างมาก ให้ความรู้สึกในเรื่องเวลา มิติ บรรยากาศ พื้นที่ว่างและดูสภาพให้น่าสนใจยิ่งขึ้น เพื่อตอบสนองความต้องการทางด้านอารมณ์ จึงได้นำเอาหลักการทางด้านศิลปะมาสร้างผลงานศิลปะ

สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ลายมือชื่อนักศึกษา

ปีการศึกษา 2558

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา 1. 2. 3.

56901320: MAJOR: VISUAL ARTS EDUCATION

KEY WORD: ILLSION / LITHOGRAPHY

PORNNIPA LUEMPARPAI: ILLUSIVE IMAGE IN NEW SPACE. THESIS
ADVISORS: THONGCHAI SRISUKPRASERD, EMERITUS PROF. PHITSANU SUPANIMIT,
AND APINPAT JITAKORN, Ph.D. 66 pp.

Thesis Title: "Illusion on a New Space" The objectives center on three main topics as below: 1. To create artwork which shows the value and beauty of Thai historical attractions: an old fort built in western architecture style. Simplifying and altering the form of the architecture results in artwork which shows the beauty of architecture in relation to the dimensions of light, time, and serenity. In association with the meaning of elements, everything is in harmony and unity. 2. To study the change in the usage of the architecture site. Used for military purposes in the beginning, it is presently a museum. 3. To study the process of artwork production in the field of lithography.

The range of the study is divided into three sections, as below: 1. Content of the thesis: focus on the Thai historical site Phra Chulachomklao Fort. This part provides a guideline to the history and beauty of the aging fort, the cracks and texture that have been formed over time, and the unique style of the architecture. 2. Format: two-dimensional print which is related to the elements of light, shadow, and unity. 3. Presentation: use lithography to create the artwork.

Finally, the study showed that the historical attraction "Phra Chulachomklao Fort" was strongly able to convey to visitors a feeling of perfection through an artistic composition of time, space, dimension, balance, and atmosphere. With this in mind, this series of lithography, inspired by the historical attraction "Phra Chulachomklao Fort", was created.

Program of Visual Arts Education

Graduate School, Silpakorn University

Student's signature

Academic Year 2015

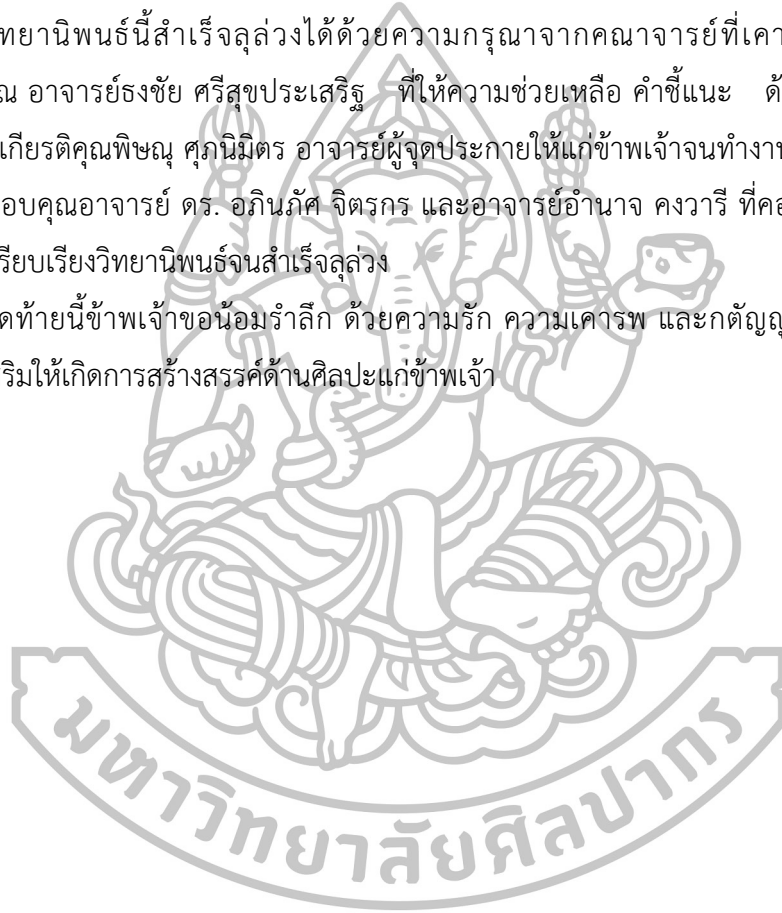
Thesis Advisors' signature 1. 2. 3.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา และครอบครัวข้าพเจ้า อันเป็นผู้ให้กำเนิด ความรัก และกำลังใจเปี่ยมล้น คอยชี้แนะ อบรมสั่งสอนที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้แก่ข้าพเจ้าให้ ศึกษาเล่าเรียน ในสถาบันที่ตั้งงาม โดยเฉพาะคณาจารย์ภาควิชาภาพพิมพ์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาท วิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ศิลปะภาพพิมพ์ชั้นสูง

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้จากคณาจารย์ที่เคารพยิ่งทุกท่าน ขอขอบพระคุณ อาจารย์ธงชัย ศรีสุขประเสริฐ ที่ให้ความช่วยเหลือ คำชี้แนะ ด้วยความเคารพ ศาสตราจารย์เกียรติคุณพิชญ์ สุภณมิตร อาจารย์ผู้จุดประกายให้แก่ข้าพเจ้าจนทำงานสำเร็จลุล่วงไป ได้ด้วยดี ขอขอบคุณอาจารย์ ดร. อภินันท์ จิตรกร และอาจารย์อำนาจ คงวารี ที่คอยให้คำปรึกษา ตลอดจนการเรียบเรียงวิทยานิพนธ์จนสำเร็จลุล่วง

สุดท้ายนี้ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึก ด้วยความรัก ความเคารพ และกตัญญูแก่ผู้มีพระคุณ ทุกท่านที่ส่งเสริมให้เกิดการสร้างสรรค์ด้านศิลปะแก่ข้าพเจ้า

สารบัญ

		หน้า
	บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
	บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
	กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
	สารบัญภาพ.....	
	บทที่	
1	บทนำ.....	1
	ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	2
	ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
	สมมติฐานของการศึกษา.....	3
	ขอบเขตการศึกษา.....	3
	วิธีการศึกษาและสร้างสรรค์.....	4
	แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา.....	4
	นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
2	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์.....	6
	ศึกษาด้านทัศนคติที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์และปรัชญาทางศิลปะ.....	6
	ศึกษาด้านปรัชญาความคิดเรื่องเวลาและสถานที่.....	10
	ศึกษาด้านอุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือ ป้อมพระจุลจอมเกล้า.....	13
	ศึกษาด้านศิลปะลัทธิเหนือจริง (Surrealism).....	20
	ศึกษาผลงานศิลปกรรม.....	21
	ผลงานศิลปะของศิลปิน อธิธิพล ตั้งโฉลก.....	22
	ผลงานศิลปะของศิลปิน Morioka Kansuke.....	24
	ผลงานศิลปะของศิลปินพอล เดลโว (Paul delvaux 1897 – 1994).....	26
	ผลงานศิลปะของศิลปิน Yamamoto Keisuke.....	29
3	กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	33
	การศึกษาข้อมูลและประเด็นในการสร้างสรรค์.....	33
	ขั้นตอนการศึกษาข้อมูล.....	33
	ขั้นตอนการประมวลความคิด.....	33

บทที่	หน้า
กระบวนการสร้างสรรค์.....	34
การสร้างแบบร่างผลงาน (sketch)	34
วัสดุอุปกรณ์การทำภาพพิมพ์ Lithograph.....	37
การวิเคราะห์ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน	45
4 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์	48
ช่วงที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์ (ปริญญาโท พ.ศ 2557).....	48
ช่วงที่ 2 ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ 2558.....	52
5 สรุป	56
รายการอ้างอิง	57
ภาคผนวก.....	59
ประวัติผู้วิจัย.....	66

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ผลงานศิลปะลัทธิ Expressionism	9
2	ภาพนักประพันธ์ลีโอดอล สตอย (Leo Tolstoy)	9
3	ภาพนักปรัชญามาร์ติน ไฮเดกเกอร์ (Martin Heidegger)	11
4	พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว	15
5	แผ่นป้ายเนื้อความในพระราชหัตถเลขาของพระองค์ท่าน	15
6	หลุมปืน.....	16
7	ภาพปืนใหญ่ภายในป้อม.....	17
8	พิพิธภัณฑ์เรือรบหลวงแม่กลอง.....	18
9	อุทยานประวัติศาสตร์ทวารวดี.....	19
10	เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน.....	19
11	ผลงานลัทธิ Surrealism	21
12	ผลงานของอิทธิพล ตั้งโฉลก.....	23
13	ผลงานของอิทธิพล ตั้งโฉลก.....	23
14	ผลงานของ Morioka Kansuke	25
15	ผลงานของ Morioka Kansuke	25
16	ผลงานของ Paul Delvaux.....	28
17	ผลงานของ Paul Delvaux.....	29
18	ผลงานของ Yamamoto Keisuke.....	30
19	ผลงานของ Yamamoto Keisuke.....	30
20	ผลงานของ Yamamoto Keisuke.....	31
21	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	34
22	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	35
23	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	35
24	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4.....	36
25	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5.....	36
26	ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6.....	36
27	การร่างภาพลงบนแม่พิมพ์โดยกระดาษลอกลาย.....	41
28	การทำ Text และการเขียนดินสอไขสีด้าลงบนแม่พิมพ์	41

ภาพที่		หน้า
29	การผสมหมึกที่จะกลิ้งลงบนแม่พิมพ์ในการถ่ายเทไปยังกระดาษ.....	42
30	การกลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนมาแล้ว	42
31	การกำลังกลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์.....	43
32	การกำลังกลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์.....	43
33	การเช็ดด้วยฟองน้ำลงบนแม่พิมพ์ด้วยน้ำเปล่าเพื่อไม่ให้หมึกแห้ง.....	44
34	การตรวจความสะอาดของแม่พิมพ์ก่อนพิมพ์ผลงานจริง	44
35	ภาพแสดงแม่พิมพ์ที่กลิ้งหมึกเรียบร้อยแล้วพร้อมพิมพ์.....	45
36	ภาพแสดงพื้นที่ว่าง.....	45
37	ภาพแสดงรูปทรง	46
38	ภาพแสดงสี.....	46
39	ภาพแสดงพื้นผิว.....	47
40	ภาพแสดงน้ำหนักแสงเงา.....	47
41	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1.....	49
42	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2.....	50
43	ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3.....	51
44	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	52
45	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	52
46	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	53
47	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	54
48	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	54
49	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6 แสดงทิศทางโครงสร้าง.....	54
50	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1	60
51	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2	61
52	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3	62
53	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4	63
54	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5	64
55	ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6	65

บทที่ 1

บทนำ

ความสนใจในรูปแบบของสถาปัตยกรรมแบบโบราณทำให้ผู้สร้างสรรค์เกิดแรงบันดาลใจ การสร้างสรรค์ผลงานเพื่อแสดงออกถึงความรู้สึกภายในบรรยากาศของภาพโดยอ้างอิงจากสถานที่จริงนำมาผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดพื้นที่ใหม่ เป็นภาพที่สะท้อนในอีกโลกอีกมิติหนึ่งที่ไม่ใช่ความจริง สถานที่ที่นำมาสร้างผลงานวิทยานิพนธ์นั้นคือป้อมพระจุลจอมเกล้าซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสวยงามกับมาแต่อดีต สถานที่แห่งนี้ปัจจุบันอยู่ไกลจากผู้คน แต่เดิมในอดีตใช้เป็นที่ตั้งมั่นป้องกันประเทศของเราจากประเทศยุโรปที่กำลังล่าอาณานิคมอยู่ในแถบโลกตะวันออก และจะยึดครองดินแดนโดยเฉพาะประเทศสยามของเราในขณะนั้นด้วย เมื่อเหตุการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจเกิดขึ้น รัชกาลที่ 5 จึงทรงสั่งให้จัดสร้างป้อมปราการปากแม่น้ำเจ้าพระยาเพื่อเป็นด่านสำคัญตรงบริเวณปากน้ำเจ้าพระยา คือ ป้อมพระจุลจอมเกล้า ได้ก่อให้เกิดความหวังกำลังใจแก่ชาวสยามว่าจะช่วยให้รอดพ้นจากการตกเป็นเมืองขึ้นของต่างชาติ สถาปัตยกรรมศาสตร์ลักษณะป้อมรบแบบตะวันตก การออกแบบทางเดินภายในค่อนข้างจะแคบและเล็ก เพดานเป็นรูปกระดองเต่าคือลักษณะโค้งลงมาทั้งสองข้าง ระหว่างทางจะมีห้องเล็กห้องน้อยจำนวนมากไว้สำหรับเก็บสรรพาวุธ และอุปกรณ์การสงครามต่าง ๆ เป็นสถาปัตยกรรมที่ทันสมัยและเป็นที่ใช้กันอย่างคึกคักในสมัยนั้น แต่ในปัจจุบันได้ถูกปล่อยให้รกร้างไม่ได้ใช้งานใด ๆ ข้าพเจ้าได้นำจุดน่าสนใจตรงนี้มาเปิดโลกแห่งจินตนาการของข้าพเจ้าให้กว้างขึ้น การนำสถานที่ที่ถูกทิ้งร้างให้ส่งดังสงบ การใช้มิติของแสง เวลา และความเรียบสงบเชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุ เช่น ประตูโค้ง บันได ช่องทางเดินตามที่มีจริงในสถานที่ประกอบอยู่แสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลา ภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรจึงเกิดความงดงาม ผนวกกับมนุษย์นั้นมีความคิดเกี่ยวกับเวลาและที่ว่าง ตั้งแต่สมัยกรีก เช่น ที่นักปรัชญาคนหนึ่งบอกว่าเราไม่มีทางที่จะยืนอยู่ในสายน้ำเดียวกันได้ในเวลาต่างกัน เพราะเมื่อเราลงไปใต้น้ำครั้งใหม่ ทั้งตัวเราและสายน้ำก็เปลี่ยนแปลงไปแล้วสายน้ำก็ไม่ใช่สายน้ำเดิม ส่วนตัวเราก็ไม่ใช่ตัวเราคนเดิมอย่างนี้ เป็นต้น ซึ่งเป็นตัวอย่างของความคิดที่ว่าเวลาและที่ว่างเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ แต่ก็มีนักคิดชาวกรีกอีกเหมือนกันที่เสนอว่าเวลานั้นเดินเป็นวงกลมในแง่ที่ว่าโลกของชาวกรีกนั้นไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงมากนัก เช่น เมื่อมีสงครามเกิดความไม่สงบ ก็จะมีการปราบปรามแล้วก็กลับมาสงบสุขอีกครั้งนี่คือตัวอย่างของเวลาและที่ว่างสัมพันธ์กันโดยมีเวลาที่เดิน

เป็นวงกลมการถ่ายทอดประสบการณ์อันน่าประทับใจให้มีเอกลักษณ์ที่ไม่ธรรมดา นี้ ภาพทุกภาพ ถ่ายทอดความรู้สึกในใจออกมาอย่างสมจริงจากจินตนาการที่เด่นชัดของข้าพเจ้าจึงนำพาไปสู่การ แสดงออกทางศิลปะภาพพิมพ์หิน

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ป้อมพระจุลจอมเกล้า นับเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ และเป็น สถานที่ที่ควรแก่การไปศึกษาและซึมซับเชิงศิลปะอย่างยิ่ง เพราะป้อมพระจุลจอมเกล้าแสดงถึง พระปรีชาญาณของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวที่ทรงเตรียมพร้อมเพื่อป้องกันการ รุกรานของศัตรู โดยเฉพาะประเทศทางยุโรปกำลังล่าอาณานิคม ป้อมปืนแห่งนี้ได้ทำหน้าที่ต่อสู้กับเรือรบฝรั่งเศสมาแล้ว ปัจจุบันได้กลายเป็นสถานที่รกร้างจึงได้ปรับสภาพเป็นสถานที่ท่องเที่ยวทางด้าน ประวัติศาสตร์ควรค่าแก่การศึกษา นอกจากนี้ภูมิทัศน์โดยรอบยังแวดล้อมไปด้วยแมกไม้ นานาชนิดดูร่มรื่น เป็นป้อมที่จาริกอยู่ในความทรงจำของคนไทยและประวัติศาสตร์ชาติไทย ข้าพเจ้าได้แลเห็นคุณค่าของความงามในสถาปัตยกรรมลักษณะป้อมรบแบบตะวันตกด้วยความสวยงามที่มีเสน่ห์และน่าศึกษา ค้นคว้าเรื่องราวดังกล่าว และการที่ป้อมพระจุลผ่านช่วงเวลาอันยาวนานถึง 131 ปี จึงทำให้เมื่อผู้คนปัจจุบันเดินเข้าสู่โบราณสถานแห่งนี้ จึงอดไม่ได้ที่จะนึกย้อน ไปถึงอดีตครั้งที่ยังรุ่งเรืองเป็นแรงบัลดาลใจที่สำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานที่สามารถสะท้อนถึงบรรยากาศความรู้สึกลิ้มและคุณค่าความงามในสถาปัตยกรรมลักษณะป้อมรบแบบตะวันตกโดยการนำมาเอารูปทรงของอาคารมาลดทอนปรับเปลี่ยนตามจินตนาการเพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความงามของสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์การใช้มิติของแสง เวลา และความเงียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุและมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ

2. เพื่อศึกษาการเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมศาสตร์โบราณและศึกษาเกี่ยวกับการใช้มิติของแสง เวลา ด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลา ท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่างๆ ที่แตกต่างกัน และภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรเป็นลำดับที่ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ตามสภาพแวดล้อม

3. เพื่อศึกษากระบวนการในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีเทคนิคกระบวนการทางภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

สมมติฐานของการศึกษา

ผลงานสร้างสรรค์ชุดนี้ให้ความรู้สึกประทับใจในสถานที่ที่ล้อมพระจุลจอมเกล้า และการปรับเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของเวลาร่องรอยราวตามผนัง คราบน้ำท่วมขัง บรรยากาศแห่งความชื้น จึงเกิดความกลมกลืนและสวยงาม ทศน์คติส่วนตัวความรู้สึกประทับใจในรูปทรง ของสถาปัตยกรรมศาสตร์ โดยสาระแต่เดิมของสถาปัตยกรรมทุกแห่งสร้างขึ้นตามความจำเป็นของความเหมาะสมในการใช้งาน แต่เมื่อผ่านกาลเวลาผู้คนในยุคสมัยต่อมาให้ความสำคัญ และความรู้สึกที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา เมื่อนุชย์ในปัจจุบันที่มีจินตนาการที่อิสระแตกต่างกันไป ย่อมใช้พื้นที่ต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเอง โดยสะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์ทุกคนสามารถใช้พื้นที่อิสระในการจินตนาการ และข้าพเจ้ามีความคิดที่เห็นถึงความสวยงามของสถานที่แห่งนี้ไปตามความคิดฝันส่วนตัว อันไม่มีขีดจำกัดนี้ โดยอาศัยเทคนิคกระบวนการทางภาพพิมพ์หิน (Lithograph) เพื่อมุ่งเน้นให้เห็นถึงกาลเวลาได้ทิ้งร่องรอยพื้นผิวที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงที่ ผ่านเรื่องราวในการสู้รบ และถูกทิ้งร้างให้โดดเดี่ยว การใช้มิติของแสง เวลา และความเงียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุเช่น ประตูโค้ง บันได ช่องทางเดิน ประกอบอยู่ในสถานที่ ที่แตกต่างกันแสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลาท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน และภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรเป็นลำดับที่ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมโดยใช้น้ำหนักขาวดำโดยการไล่ระดับโทนของแสงที่ปรากฏ ข้าพเจ้ากลับมองเห็นความสวยงามการเปลี่ยนแปลงไปได้อย่างมีเอกภาพ

ขอบเขตการศึกษา

ข้าพเจ้าต้องการนำเสนอผลงานศิลปะที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับคุณค่าของความงามในสถาปัตยกรรมป้อมรบโบราณด้วยมิติใหม่ที่มีเสน่ห์ เป็นภาพมาายเป็นแรงบัลดาลใจที่ในการสร้างสรรค์ผ่านกระบวนการเทคนิคทางภาพพิมพ์หิน (Lithograph) เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายจึงได้กำหนดขอบเขตเนื้อหาและเรื่องราววิธีการได้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

นำเสนอเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมป้อมพระจุลจอมเกล้า เป็นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกถึงความรู้สึกภายในบรรยากาศของภาพ โดยอ้างอิงจากสถานที่จริงนำมาผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดภาพพื้นที่ใหม่ เป็นภาพที่สะท้อนในอีกโลกหนึ่งที่ไม่ใช่โลกแห่งความจริง ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกสวยงามกับผู้สร้างสรรค์มาแต่เด็ก

2. ขอบเขตด้านรูปแบบ

นำเสนอภาพพิมพ์ 2 มิติ แบบศิลปะที่มีลักษณะเหนือความเป็น (Surrealism) มีรูปทรงที่มีความสัมพันธ์กับแสงเงาและมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ

3. ขอบเขตด้านการนำเสนอ

นำเสนอวิธีการพิมพ์โดยใช้เทคนิคกระบวนการภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ผสมกับเทคนิค Digital Print ภาพผลงาน 2 มิติ จำนวน 6 ชิ้น มีขนาดดังนี้

1. Illusive image in New Space # 1 ขนาด 35 x 90 ซม.
2. Illusive image in New Space # 2 ขนาด 60 x 80 ซม.
3. Illusive image in New Space # 3 ขนาด 60 x 80 ซม.
4. Free the hope in new area # 1 ขนาด 30 x 80 ซม.
5. Free the hope in new area # 2 ขนาด 20 x 80 ซม.
6. Free the hope in new area # 3 ขนาด 60 x 80 ซม.

วิธีการศึกษาและสร้างสรรค์

1. การรวบรวมข้อมูล การศึกษาข้อมูลจากหนังสือ สื่ออินเทอร์เน็ต จากภาคสนามในสถานที่จริง ป้อมพระจุลจอมเกล้า บริเวณโดยรอบและภายในของป้อมพระจุลจอมเกล้า และศึกษาจากความคิดสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ด้านการร่างภาพเป็นข้อมูล

2. การวิเคราะห์ข้อมูลและการสร้างสรรค์ เมื่อได้ข้อมูลแล้วจึงนำมารวบรวมเพื่อวิเคราะห์ตามแนวทางที่แสดงออกได้อย่างตรงจุดประสงค์ และสังเคราะห์ออกมาโดยการกำหนดรูปทรงและโครงสร้างของภาพ เป็นการควบคุมการแสดงออกโดยใช้ทัศนธาตุและหลักการจัดองค์ประกอบศิลป์ ให้เกิดเอกภาพและความสมบูรณ์ในผลงานนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อรับคำแนะนำในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงภาพร่างให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น เพื่อความเหมาะสมที่จะนำไปสร้างสรรค์ผลงานจริงในขั้นตอนต่อไป

3. การสร้างสรรค์ผลงานจริง โดยนำเสนอจากภาพร่างแล้วนำไปตัดทอรูปถ่ายด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จัดองค์ประกอบให้สมบูรณ์ผ่านการแนะนำแล้วให้อาจารย์ที่ปรึกษาหลักพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไข เมื่อผลงานผ่านการพิจารณาแล้วจึงนำมาสร้างสรรค์ผลงานด้วยกระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

1. ศึกษาจากแหล่งข้อมูล สื่อบัตรการแสดงผลงานศิลปกรรมต่าง ๆ และไปศึกษาจากแกลลอรี่ที่มีการแสดงงานศิลปะต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นส่วนประกอบในข้อมูล
2. ศึกษาจากแหล่งข้อมูลห้องสมุดมหาวิทยาลัยศิลปากรและห้องสมุดทั่วไป
3. ศึกษาแหล่งพื้นที่จากภาคสนามการลงพื้นที่จริงเพื่อการบันทึกภาพจากสถานที่จริง

นิยามศัพท์เฉพาะ

พื้นที่ว่าง (Space) หมายถึง ในการออกแบบงานประเภท 2 มิติ คำนี้ถึงช่วงระยะให้มีความสัมพันธ์กันจะต้องกำหนดกรอบพื้นที่ (Space Frame) แล้ว จึงจะสร้างรูปร่างรูปทรงตามที่ต้องการลงในกรอบพื้นที่อีกทีหนึ่ง บริเวณว่างที่ล้อมรอบรูปทรง ถ้าปล่อยให้พื้นที่ว่างมากและให้มีรูปทรงน้อยการจัดนั้นจะให้ความรู้สึกอ้ำอึ้ง โดดเดี่ยว การใช้พื้นที่ว่างเป็นส่วนช่วยในการสร้างมิติระยะใกล้ไกล และเป็นจุดพักสายตาในงานบริเวณพื้นห้องและผนังห้องเป็นหลักทำให้เกิดความงามปรากฏในมิติพื้นที่ว่างนำเอาความงามจากรูปทรงโดยรอบเชื่อมโยงกับบรรยากาศในสถานที่ที่ให้ความรู้สึกโปร่งโล่ง และสงบ

ภาพมายา (Illusion) หมายถึง การผสมผสานโลกแห่งความจริงเข้ากับโลกในจินตนาการภายในบรรยากาศของภาพโดยอ้างอิงจากสถานที่จริงนำมาผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดภาพพื้นที่ใหม่เป็นภาพที่สะท้อนในอีกโลกหนึ่งที่ไม่ใช่โลกแห่งความจริงมีเรื่องราวเป็นปริศนาคล้ายฝัน

ทัศนคติ (Attitude) หมายถึง ทัศนคติในที่นี้แสดงออกถึงสภาวะทางจิตที่เกี่ยวข้องข้าพเจ้า ซึ่งมีแนวโน้มกลายเป็นพฤติกรรมบุคคลที่มีความนึกคิดต่อบุคคล สิ่งของในสถานการณ์ต่าง ๆ ของป้อมพระจุลจอมเกล้าไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งที่แสดงออกถึงความชอบเหตุการณ์สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตัวเรารู้สึก จึงเกิดเป็นความสัมพันธ์ทางจิตใจ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อพัฒนาทักษะด้านความคิดทางศิลปะและทักษะทางด้านเทคนิคการสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ที่มีรูปแบบเอกลักษณ์เฉพาะตัว
2. เพื่อถ่ายทอดให้เห็นถึงคุณค่าของความงามในสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของไทยที่มีลักษณะป้อมรบแบบตะวันตกด้วยความสวยงามที่มีเสน่ห์ทางด้านรูปทรงอาคาร รูปทรงประตูที่เว้าโค้งบรรยากาศภายในของสถานที่ก่อให้เกิดเป็นมิติความงามอย่างมีเอกภาพ แลเห็นถึงความสวยงามและความสำคัญของสถาปัตยกรรมเก่าแก่ของไทยที่ยังคงมีให้ได้ศึกษา
3. เพื่อให้ผู้ชมงานเกิดความประทับใจในความรู้สึกผูกพันในสถานที่ที่มีประสบการณ์จากความทรงจำ การศิลปะเป็นตัวเชื่อมโยงเข้ากับจินตนาและความรู้สึกส่วนตนก่อให้เกิดความตระหนักถึงคุณค่าในงานศิลปะรับรู้แรงศรัทธาที่มีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์ผลงาน

บทที่ 2

ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ ชุด “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลต่าง ๆ ที่จะนำมาสู่การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ที่สมบูรณ์โดยประกอบไปด้วย แนวทางในความคิด และเป็นแนวทางค้นคว้าหาข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงานของข้าพเจ้าได้รวบรวมเนื้อหาข้อมูลที่ได้ศึกษาดังนี้

1. ศึกษาด้านทัศนคติที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์และปรัชญาทางศิลปะ
2. ศึกษาด้านปรัชญาความคิดเรื่องเวลาและสถานที่
3. ศึกษาด้านอุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือ ป้อมพระจุลจอมเกล้า
4. ศึกษาด้านศิลปะลัทธิเหนือจริง (Surrealism)
5. ศึกษาผลงานศิลปกรรม

ศึกษาด้านทัศนคติที่เกี่ยวกับการสร้างสรรค์และปรัชญาทางศิลปะ

เมื่อข้าพเจ้าทำงานศิลปะอย่างจริงจังจึงได้ทราบว่า แท้จริงแล้ว ศิลปะ คือ หลักวิชาการอีกแขนงหนึ่ง เมื่อพิจารณาจากความหมายของศิลปะในอีกมุมหนึ่งแล้ว ศิลปะเป็นการแสดงออกอย่างมีเจตนาและมีปัญญา ซึ่งได้มีนักปรัชญาและนักวิชาการได้ให้ความหมายของศิลปะที่เป็นการแสดงออก (Art as Expression) คนทั่วไปคิดว่าคนเก่งศิลปะหรือศิลปินเป็นบุคคลพิเศษ มักเชื่อว่าจะเขียนรูปได้ต้องมีพรสวรรค์ ประโยคนี้ทำให้คนถดถอยไม่เกิดความเพียร เป็นประโยคที่แย่มากที่สุดในวงการศิลปะไทย ประโยคนี้สะท้อนทัศนคติที่คนมีต่อศิลปะที่มักจะคิดว่าการทำงานศิลปะได้ดี คือการวาดรูปได้สวยวาดภาพได้เหมือนจริง ซึ่งเป็นความเข้าใจที่คับแคบ เพราะศิลปะมีขอบเขตกว้างไกลเกินกว่าความสวยและความเหมือนมานานมากแล้ว ศิลปะที่เหมือนจริงตามที่ตาเห็นนั้นเป็นทัศนระมุมนองของศิลปะในอดีต โดยนักปรัชญาสมัยกรีกพลาโต (Plato 427-347BC) มีความเห็นว่า “ศิลปะคือการลอกเลียนธรรมชาติ” (Art as Imitation) ซึ่งเป็นทฤษฎีศิลปะที่เน้นคุณสมบัติทางกายภาพของผลงานศิลปะ¹ อาจกล่าวได้ว่าเป็นทฤษฎีที่ยึดวัตถุเป็นศูนย์กลาง และอริสโตเติล

¹ เทพสิริ สุขโสภา, “เส้นทางและสายธาร,” วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษาฯ สหประชาชาติ 30, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2541): 50-53.

(Aristotle 384-322 BC) ได้ขยายความหมายของการเลียนแบบของพลาโตผู้เป็นอาจารย์ว่า ศิลปินอาจเลียนแบบรูปทรง (form) ที่เป็นกลางโดยทั่วไป แต่ศิลปะแสดงแก่นสารที่มีอยู่ในสิ่งต่าง ๆ มากกว่าจะเลียนแบบลักษณะเฉพาะทางกายภาพของสิ่งนั้น ศิลปะจึงไม่ใช่การเลียนแบบจากธรรมชาติโดยตรงแต่เป็นตัวแทนหรือการแสดงออกของความจริงในธรรมชาติ (Art as representation) ซึ่งบุคคลที่จะสามารถถ่ายทอดธรรมชาติตามที่ตาเห็นได้นั้นเป็นสิ่งที่ทำได้ยากต้องอาศัยความชำนาญในการลอกแบบจากการสังเกต แล้วใช้วิธีการอย่างหนึ่งอย่างใดแสดงแบบเหล่านั้นออกมาเช่น การวาด การระบาย สี การปั้น การแกะสลัก ฯลฯ วิธีการที่กล่าวมาบางส่วนนี้เป็นทักษะพื้นฐานทางทัศนศิลป์ การจะทำ ได้อย่างที่ตาเห็นต้องผ่านการเรียนรู้ฝึกฝนจนชำนาญอันเป็นขอบเขตของทักษะ โดยพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542 ได้แปลความหมายคำว่าทักษะ (skill) คือ “ความชำนาญ” และเมื่อพิจารณาจากคำว่า “ศิลป์” มาจากภาษาบาลีว่า ศิลป อ่านว่า ศิล-ปะ แปลว่า แขนงของความรู้การช่าง คำบาลี ศิลป์ ศิลป ตรงกับคำภาษาสันสกฤตว่า ศิลป ยืมเขียนเป็นคำไทยว่า ศิลปะ แปลว่า ฝีมือ ความฉลาดในฝีมือ ฝีมือทางการช่าง การแสดงออกมาให้ปรากฏอย่างงดงาม น่าชม วิชาที่ใช้ฝีมือ วิชาชีพต่าง ๆ ซึ่งศิลป์ (บาลี) ศิลป (สันสกฤต) ตรงกับภาษาอังกฤษว่า ART ละตินว่า ARS ในยุคดั้งเดิมเริ่มแรกหมายถึงศิลปวิทยา วิชาความรู้ หรือศิลปศาสตร์ (Liberalarts) ซึ่งหมายถึง การศึกษาที่มุ่งจะให้ความรู้ทั่วไปและทักษะเชิงปัญญาที่จำเป็นต้องใช้ในหมู่ชนชั้นสูงในสังคม²

Eugene Veron กล่าวว่า ศิลปะเป็นการแสดงออกซึ่งอารมณ์ต้องเป็นการแสดงออกที่ประจักษ์ชัดแจ้ง โดยใช้องค์ประกอบศิลปะเป็นตัวกลาง อันได้แก่ เส้น สี การเคลื่อนไหว เสียง คำ ภายใต้อารมณ์ความรู้สึกของมนุษย์³

Leo Tolstoy ได้ให้ความหมายของคำว่า “การแสดงออก” คือ การปลุกอารมณ์ความรู้สึกคน ๆ หนึ่งให้มีประสบการณ์ขึ้นกับตนเองและเมื่ออารมณ์ความรู้สึกอันนั้นเกิดขึ้นในตัวเองแล้ว จากนั้นด้วยวิธีแห่งการเคลื่อนไหว เส้นสาย สี สัน เสียง หรือรูปแบบต่างต่างที่แสดงออกด้วยถ้อยคำ เพื่อให้อารมณ์ความรู้สึกอันนั้นถ่ายทอดไปให้คนอื่น ๆ ได้สัมผัสอารมณ์ ความรู้สึกอย่างเดียวกันนั้นนี้เป็นกิจกรรมของศิลปะ⁴

² พิระพงษ์ กุลพิศาล, นิพนธ์ ทวีกาญจน์ และทวีเกียรติ ไชยยงยศ, 3 มิติทัศนะทางศิลปะ และศิลปศึกษา (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2533).

³ เอกชัย สุนทรพงศ์ และเสาวนิตย์ แสงวิเชียร, ความงามสุนทรียศาสตร์สำหรับผู้ใฝ่รู้ (กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นท์ติ้งเฮาส์, 2529).

⁴ พระเยื้อง ปันแห่งเพชร, สุนทรียศาสตร์ (เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่, 2547).

วีรัตน์ พิชญ์ไพฑูริย์ ศิลปะเป็นผลงานที่เกิดจากการแสดงออกของอารมณ์ ปัญญา และทัศนคติรวมทั้งทักษะความชำนาญของมนุษย์ การสร้างสรรค์งานศิลปะในปัจจุบันมีแนวโน้มไปในทางการสร้างสรรค์และการแสดงออกของอารมณ์และความคิด ดังนั้นงานศิลปะนั้นอย่างน้อยที่สุดควรก่อให้เกิดอารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์ กล่าวคือ เป็นงานที่สื่อให้ผู้ชมเกิดจินตนาการ นอกจากนั้นงานศิลปะที่ดีควรมีคุณค่าทางความงามซึ่งเกิดจากการใช้องค์ประกอบของสุนทรียภาพ ศิลปะไม่ได้เกิดขึ้นมาอย่างลอย ๆ ไร้เหตุผล แต่ต้องมีความตั้งใจ มีเป้าหมาย และต้องใช้ทั้งความสามารถ ความรู้สึกเพื่อถ่ายทอดความคิด อารมณ์ ความรู้สึกให้บุคคลอื่นได้รับรู้อย่างชัดเจน ดังนั้น จึงไม่น่าจะใช่การทำอย่างเล่น ๆ แต่ผลพลอยได้อาจเป็นการผ่อนคลายอารมณ์ความรู้สึกภายใน เนื่องจากผู้สร้างศิลปะได้ส่งผ่านสิ่งที่อัดอั้นในใจออกมาผ่านงานศิลปะ รูปแบบของศิลปะที่เน้นการแสดงออก ได้แก่ ลัทธิเอ็กเพรสชันนิส ลัทธิโรแมนติก และลัทธิฟิวริซึม⁵

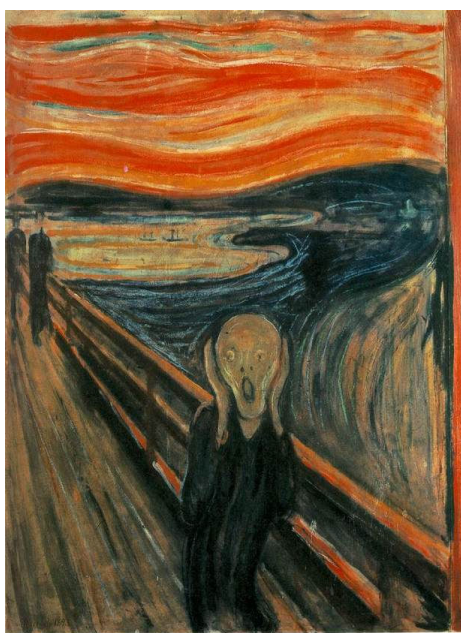
พระพงษ์ กุลพิศาล ได้กล่าวถึงทฤษฎีศิลปะสำแดงพลังอารมณ์ที่นำเอาปรัชญาแนวจิตนิยมมาใช้ในโลกศิลปะในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 19 ทำให้เกิดความคิดว่า ศิลปินคือสื่อกลางนำเข้าสู่การสัมผัสสิ่งที่มีความสำคัญต่อชีวิตและเข้าสู่ความรู้สึกชนิดหนึ่งซึ่งวิทยาศาสตร์ไม่สามารถให้ได้ อย่างน้อยที่สุดการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะก็มีความเกี่ยวข้องกับการผ่อนคลายอารมณ์ ด้วยเหตุนี้อารมณ์จึงกลายเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งในอดีตไม่เคยมีมาก่อน อารมณ์อาจจะเป็นอะไรสักอย่างหนึ่งที่สัมพันธ์กับการเข้าถึงความรู้อันสูงส่งประเภทหนึ่งและศิลปะกลายเป็นสื่อกลางความรู้ประเภทนี้และเป็นคู่แข่งสำคัญของวิทยาศาสตร์ในที่สุด ดังนั้นแม้ว่าศิลปะจะไม่ปฏิเสธเรื่องการผ่อนคลายอารมณ์ ถ้าการปฏิบัติศิลปะนั้นเป็นไปอย่างมีความหมายและไม่ใช่วางใจเล่น ๆ⁶

ศิริลักษณ์ ศรีกรมล กล่าวว่ ในความจริงศิลปะไม่ใช่ความรู้วิชาการที่สร้างเสริมสติปัญญา แต่ศิลปะให้คุณค่ามากกว่าที่จะวัดความรู้ความสามารถออกมาเป็นคะแนน⁷

⁵ มะลินันท์ เอื้ออนันท์, ศิลปศึกษาความเป็นมา ปรัชญา หลักการ วิวัฒนาการด้านหลักสูตรทฤษฎีการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย (กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542).

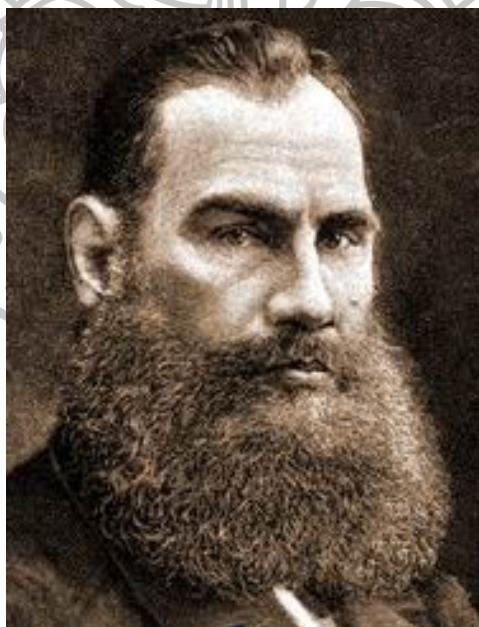
⁶ พระพงษ์ กุลพิศาล, นิพนธ์ ทวีกาญจน์ และทวีเกียรติ ไชยยงยศ, 3 มิติทัศนะทางศิลปะและศิลปศึกษา, 54.

⁷ ศิริลักษณ์ ศรีกรมล, “เด็ก...ศิลปศึกษา...เด็ก,” ใน ศิลปศึกษา-ศึกษาศิลปะ (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535), 1-15.

ภาพที่ 1 ผลงานศิลปะลัทธิ Expressionism

ที่มา: Edvard Munch, **The cry** [oil color], accessed June 20, 2015, available from <http://my-ideal-museum.e-monsite.com>

ภาพที่ 2 ภาพนักประพันธ์ลีโอดอล สตอย (Leo Tolstoy)

ที่มา: Leo Tolstoy, **การสร้างสรรคงานศิลปะ**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=265429>

การสร้างสรรคงานศิลปะนั้น Leo Tolstoy ได้วางเงื่อนไขที่สำคัญไว้ 3 ประการ ดังนี้ คือ

1. ความคิดใหม่ อันเป็นเนื้อหาของศิลปะที่มีความสำคัญต่อมนุษยชาติมิใช่เป็นความคิดที่เหลวไหล ไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวมศิลปินจะต้องมีความคิดที่ถูกต้องต่อชีวิต และต่อโลกนั้นคือความเข้าใจอันเป็นสัมมาทิวติ์ต่อโลก และต่อชีวิต ดึงามถูกต้อง และเป็นประโยชน์ต่อมนุษย์

2. ความแจ่มชัด เนื้อหาที่อยู่ในงานศิลปะจะต้องชัดเจนเพียงพอที่ประชาชนจะเข้าใจได้ มีทั้งความงาม ความง่าย และแจ่มแจ้งไม่คลุมเครือ

3. มีความปรารถนาจากภายใน คือ ปัจจัยที่ยั่วยุให้ศิลปินผลิตผลงานออกมาต้องเป็นความรู้สึกปรารถนาภายในมิใช่ความเขี้ยวอนจากภายนอกเช่น อามิส หรือสิ่งตอบแทนอื่นใดนอกจากสิ่งที่ได้จากการทำงานศิลปะ

จากการอธิบายและโต้แย้งคำกล่าวของคนส่วนใหญ่เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อศิลปะข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นได้ว่า นิยามความหมายของศิลปะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลาและความเชื่อในเรื่องความงามจากในอดีตศิลปะมีความหมายถึงทักษะฝีมือ ความชำนาญในเชิงช่างหรือการลอกแบบธรรมชาติ เปลี่ยนแปลงสู่การแสดงออกซึ่งอารมณ์ความรู้สึกภายใน พัฒนาสู่ความงามของรูปทรง ซึ่งต่อมาในภายหลังก็ได้เกิดทฤษฎีความงามที่แตกต่างออกไปอีกมากมายจนทำให้เกิดรูปแบบของศิลปะที่เกินความคาดหมายและแปลกใหม่อีกเรื่อย ๆ บางครั้งสิ่งที่ไม่สวยงามก็เป็นศิลปะ หรืองานที่สวยงามบางชิ้นก็ไม่ใช่ศิลปะ สิ่งสำคัญคือเจตนาของผู้สร้างที่จะก่อให้เกิดผู้รับรู้หรือสัมผัสผลงานนั้นเกิดความรู้สึกและได้คิดสิ่งใดออกมา ซึ่งการคิดและรู้สึกของแต่ละคนก็เป็นอิสระไม่จำเป็นที่จะต้องเหมือนกันตามประสบการณ์และความเข้าใจที่แตกต่างซึ่งนี่คือเสน่ห์อย่างหนึ่งที่ศิลปะให้กับมนุษย์⁸

ศึกษาด้านปรัชญาความคิดเรื่องเวลาและสถานที่

Martin Heidegger (1889-1976) ชาวเยอรมัน คือ นักปรัชญาผู้ซึ่งมีชีวิตอยู่ในช่วงต้นศตวรรษที่ 20 แนวทางปรัชญาของเขาเรียกว่า ปรากฏการณ์วิทยาหรือในภาษาอังกฤษว่า Phenomenology ซึ่งปรัชญาแนวนี้เนื้อเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคนกับสิ่งแวดล้อมในแง่ที่ว่าเมื่อคนมีประสบการณ์กับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อมที่มนุษย์สร้างขึ้น (หมายถึง เมือง สถาปัตยกรรม ฯลฯ แล้วจะส่งผลอย่างไรต่อวิถีชีวิตของตนเอง ปรัชญาของไฮเดกเกอร์แม้จะไม่มีส่วนที่พูดถึงงานสถาปัตยกรรมโดยตรง แต่ลักษณะเฉพาะของปรัชญาก็ทำให้เกิดการพาดพิงไปได้ เพราะเรื่องประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคนหรือสถานที่ ความคิดเรื่องเวลาและสถานที่

⁸ Leo Tolstoy, การสร้างสรรคงานศิลปะ, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bloggang.com/mainblog.php?id=pjan&month=11-08-2012&group=7&gblog=10>.

ซึ่งภาษาอังกฤษก็คือ time and place คือ เวลา กับ ที่ว่าง หรือ ที่ว่าง กับ เวลา วัฒนธรรมคริสต์จะเป็นรากฐานที่สำคัญของมุมมองชาวตะวันตกเกี่ยวกับที่ว่างและเวลา ต้นศตวรรษที่ 17 ความคิดของ Rene Descartes ซึ่งได้ชื่อว่าเป็นบิดาของปรัชญาสมัยใหม่ เดส์การ์ตส์นี้เสนอความคิดว่า “I think therefore I am” ฉันทัดฉันจึงเป็นอยู่ ทั้งนี้เดส์การ์ตส์พัฒนาความคิดของนักปรัชญารุ่นก่อนกลายมาเป็นความคิดของตัวเองก็คือ เวลาและที่ว่างนั้นจะคงอยู่แต่ในความคิดของมนุษย์เท่านั้น ซึ่งเป็นการแยกออกอย่างสิ้นเชิงจากความคิดของชาวคริสต์ที่ว่าเวลาและที่ว่างสร้างขึ้นโดยพระเจ้า ซึ่งเรียกว่ามีคุณสมบัติที่สมบูรณ์หรือเป็นที่เรียกโดยเฉพาะว่า absolute space กับ absolute time นอกจากความคิดที่ว่า ฉันทัดฉันจึงเป็นอยู่ เวลาและที่ว่างแบบเดส์การ์ตส์หรือที่เรียกว่า Cartesian ซึ่งมาจากชื่อของเดส์การ์ตส์นี้ ยังมีลักษณะเฉพาะอีกอย่างหนึ่งคือ มันจะต้องวัดได้ measurable ในสมัยเรอเนสซองส์เมื่อมีการรื้อฟื้นความรู้ขึ้นมาอีกครั้ง มีการรื้อฟื้นคติแบบมนุษย์นิยมขึ้นมา การวัดให้ได้เป็นหนึ่งในเรื่องสำคัญ ทั้งนี้เป็นการวัดแบบมีมนุษย์เป็นจุดศูนย์กลาง เราคงเคยเห็นภาพตรออิงของลีโอนาโดดา วินชี ที่มีการใช้มนุษย์เป็นศูนย์กลางรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและวงกลม ทั้งนี้ถ้าจะวัดเวลาและที่ว่างได้อย่างสมบูรณ์ก็ต้องวัดในความคิดหรือการรับรู้ การวัดในความคิดทำอย่างไร ก็คือการวัดด้วยเรขาคณิตนั่นเอง เรขาคณิตเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา มันจึงดำรงอยู่ในทาง epistemology ในทางความคิดเท่านั้น

ภาพที่ 3 ภาพนักปรัชญามาร์ติน ไฮเดกเกอร์ (Martin Heidegger)

ที่มา: Martin Heidegger, **ปรากฏการณ์วิทยา**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก

<http://buddhistphilo.blogspot.com/2010/09/martin-heidegger.html>

สรุปถึงขั้นนี้ว่าเดส์การ์ดส์นี่เองที่เป็นตัวเปิดแนวคิดที่ว่างด้วยเวลาและที่ว่างในความคิด ซึ่งจะส่งอิทธิพลและปัญหาต่อมามากสองร้อยกว่าปีให้คนอื่นขบคิดต่อ นอกจากนี้ยังเป็นตัวเปลี่ยนพาราไดม์การคิดทางวิทยาศาสตร์ ก่อให้เกิดแกนที่สำคัญขึ้นมาสองแกน ซึ่งนักวิทยาศาสตร์ที่คิดต่อจากเดส์การ์ดส์ก็จะเข้าสู่ยุคที่เรียกว่า Newtonian ซึ่งก็คือการคิดการพิสูจน์แบบที่เราเข้าใจกันนั่นเอง ส่งต่อมายังไฮเดกเกอร์ซึ่งได้สรุปรวมว่าการวิเคราะห์เรื่องเวลานั้นจะต้องวางอยู่บนฐานของธรรมชาติการดำรงอยู่ของมนุษย์ human existence ซึ่งจะต้องเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคล มุมมองนี้มาจากไหนก็มาจากวิถีที่คนใช้จัดการหรือ organizing เรื่องเวลานั่นเอง การวิเคราะห์ปัจจุบันเป็นจุดสำคัญเพราะปัจจุบันเท่านั้นที่เป็นการรวมเข้า (integrate บูรณาการ) อดีตและปัจจุบันเข้าด้วยกันไฮเดกเกอร์ให้เราเปรียบกับเวลาเราขับรถไปในเวลากลางคืนเปิดแสงไฟส่องถนนไป ในขณะที่รอบข้างมืดหมด การเคลื่อนที่ของเราบนถนนจะถูกกำกับด้วยความสนใจและความใส่ใจ (interest and concern) ซึ่งขณะนี้ (now) แสงจะส่องทาง (will) โดยที่การคาดคะเนว่าเราจะไปทางไหนนั้นขึ้นอยู่กับอดีตก็คือประสบการณ์บนถนนที่ผ่านมาแล้ว และอนาคตก็คือจุดมุ่งหมายที่เราจะไป เราจะหักเลี้ยวซ้าย เลี้ยวขวา เหยียบคันเร่ง เหยียบเบรก ฯลฯ ก็ขึ้นอยู่กับการรวมกันเข้าของอดีตและอนาคตเข้าในช่วงเวลาปัจจุบันนั่นเอง ซึ่งเมื่อมองในแง่ของคนที่มีสัมพันธ์กับพื้นที่ เมื่อคนประสบกับพื้นที่ นั้นจะเกิดฉากของกิจกรรมหรือที่เรียกว่า locale ขึ้นมา ซึ่งก็คือพื้นที่ที่จะเกิดกิจกรรมขึ้น แต่พื้นที่ใดจะเกิดกิจกรรมอะไรก็ขึ้นอยู่กับคนที่จะเป็นตัวตัดสินใจ ซึ่งคนตัดสินใจจากอะไร ก็คือจากประสบการณ์และการคาดหมายอนาคตซึ่งก็คือการรวบรวมเอาอดีตและอนาคตเข้าในปัจจุบันนั่นเอง ไฮเดกเกอร์ยกตัวอย่างสะพานว่ามีความเป็นฉากของกิจกรรมขึ้นมา จากบทความที่ชื่อ Building Dwelling Thinking สิ่งก่อสร้างเป็นที่อาศัยของความคิด

สะพานแขวนอยู่เหนือสายน้ำอย่างง่ายดายด้วยพลังกำลัง สะพานไม่ได้แค่เชื่อมต่อฝั่งทั้งสองซึ่งอยู่ตรงนั้นอยู่แล้ว ฝั่งปรากฏขึ้นในฐานะฝั่งก็ต่อเมื่อสะพานได้ข้ามสายน้ำ สะพานได้แสดงออกที่จะทำให้ฝั่งทอดตัวเข้าหากัน ฝั่งหนึ่งถูกวางให้ตรงกันข้ามอีกฝั่งหนึ่ง ไม่ใช่แค่ฝั่งวางตัวเป็นแนวชายขอบปกติของแผ่นดินเท่านั้น แต่ด้วยชายฝั่งนี้เองที่สะพานนำเอาภูมิประเทศที่อยู่ข้างหลังมันอีกทีหนึ่ง มาร่วมกับสายน้ำมันทำให้สายน้ำ ฝั่งและพื้นดินเป็นเพื่อนบ้านซึ่งกันและกัน สะพานรวมโลกเข้าด้วยกันในฐานะทิวทัศน์รอบสะพาน ดังนั้นมันจึงนำสายน้ำและร่วมกับสายน้ำไหลผ่านทุ่งหญ้า เสาตอม่อของสะพานที่ตั้งขึ้นจากพื้นของสายน้ำรองรับส่วนโค้งซึ่งปล่อยให้กระแสน้ำไหลผ่านไปได้อย่างสบายใจ สะพานพร้อมเสมอสำหรับภูมิอากาศของท้องฟ้าและธรรมชาติที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา แม้ว่าที่ที่สะพานคลุมสายน้ำ สายน้ำก็ยังโอบน้อมขึ้นสู่ท้องฟ้าโดยการจับมันไว้ได้ช่องโค้งชั่วคราวหนึ่งแล้วค่อยปล่อยเป็นอิสระอีกครั้ง

นี่คือแนวความคิดด้วยสถานที่ ซึ่งเมื่อเราผสมเข้ากับความคิดของการดำรงอยู่ของมนุษย์ที่อธิบายไปแล้วข้างต้น นั่นก็คือความคิดที่ว่าด้วยเวลาและสถานที่ Time and place นั่นเอง place จึงต่างกับ space เพราะ space เป็นนามธรรม ส่วน place นั้นเป็นพื้นที่สำหรับกิจกรรมหรือสถานที่นั่นเอง⁹

ศึกษาด้านอุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือ ป้อมพระจุลจอมเกล้า

ป้อมพระจุลจอมเกล้า หรือที่เรียกขานกันทั่วไปว่า "ป้อมพระจุล" อดีตปราการด้านพิทักษ์ทางทะเลที่สำคัญของประเทศไทยที่มีอายุยาวนานกว่า 100 ปีแห่งนี้ สร้างขึ้นในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวในต้น พ.ศ. 2427 แล้วเสร็จใน พ.ศ. 2436 เนื่องจากทรงมีพระราชปรารภว่า ป้อมต่าง ๆ ที่เมืองสมุทรปราการ ซึ่งใช้เป็นที่มั่นในการป้องกันและตั้งรับข้าศึกที่จะเข้ามาทางทะเลนั้น ล้วนแต่เป็นป้อมเก่าล้าสมัยและชำรุดทรุดโทรมมาก ไม่สามารถใช้ในการป้องกันบ้านเมืองได้ โดยเฉพาะในภาวะที่บ้านเมืองกำลังเผชิญหน้ากับลัทธิล่าอาณานิคม จึงทรงมีพระบรมราชโองการให้ปรับปรุงและซ่อมแซมป้อมเก่า ๆ และสร้างป้อมปราการที่ทันสมัยอีกแห่งหนึ่งบริเวณปากแม่น้ำเจ้าพระยา ณ ตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอสุมทิวาสระบุรี จังหวัดสมุทรปราการ และหลังจากที่สร้าง "ป้อมพระจุล" เสร็จเพียง 3 เดือนก็เกิดวิกฤตการณ์ ร.ศ.112 จึงอาจกล่าวได้ว่าพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงมีพระอัจฉริยภาพและสายพระเนตรที่กว้างไกลอย่างยิ่งหลังจากเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ในครั้งนี้ ก่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนากองทัพเรือไทยให้ทันสมัยทัดเทียมตะวันตก ในเวลานั้นเองได้มีประเทศทางยุโรป กำลังล่าอาณานิคมอยู่ในสุวรรณภูมิ ได้เข้ายึดประเทศที่อยู่ข้างเคียงโดยรอบประเทศไทยทั้งหมดอันได้แก่ ญวน เขมร ลาว พม่า รวมทั้ง สิงคโปร์ มาเลเซีย เป็นต้น และก็คงต้องคิดจะยึดครองดินแดนประเทศสยามในขณะนั้นด้วย เมื่อเหตุการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจเกิดขึ้น รัชกาลที่ 5 จึงทรงสั่งให้จัดสร้างป้อมปราการที่ทันสมัยขึ้นที่ปากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นการเร่งด่วน โดยได้ลงมือก่อสร้างเมื่อต้นปี พ.ศ. 2427 และเสร็จสิ้นในปี พ.ศ. 2436 และเมื่อ พ.ศ.2436 นั่นเอง ชื่อของป้อมแห่งนี้จึงมีชื่อว่า "ป้อมพระจุลจอมเกล้า" ตามความที่พระองค์ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะพระราชทานชื่อป้อมซึ่งทรงพระราชทานไว้ 2 ชื่อ จึงขออัญเชิญข้อความบางส่วนในพระราชหัตถเลขา ที่มีถึงเสนาธิบดีว่า

⁹ Martin Heidegger, "ปรากฏการณ์วิทยา" (Phenomenology), เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.philosopedia.net/phenomenology.html>.

แต่มีความกำเริบทะเลยทยานอยู่อย่างหนึ่ง ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วเก่าปีกับเดือนหนึ่งล่วงมา ว่าป้อมนี้ได้สร้างขึ้นใหม่ในแผ่นดินปัจจุบันนี้ อยากรจะให้ชื่อป้อมจุฬาลงกรณ์ ญาพระจุลจอมเกล้า คล้ายกับป้อมทั้งปวงซึ่งเขาใช้ชื่อเจ้าแผ่นดินมีอยู่บ้าง เช่นฟอวิลเลียมเมืองกัลกัตตา เป็นต้นทั้งครั้งนี้จะได้สำเร็จเพราะทุนรอนซึ่งฉันจะอุดหนุนดังนี้ ก็ยังมีความปรารถนาเกล้า ถ้าท่านทั้งปวงเห็นสมควรแล้ว ขอให้เลือกนามใดนามหนึ่งเป็นชื่อป้อมนี้ ให้เป็นที่ชื่นชมยินดีและเป็นชื่อเสียงของฉันติดอยู่สืบไปภายหน้า¹⁰

ในที่สุดที่ประชุมเสนาบดีก็มีมตินำเอาชื่อ “ป้อมพระจุลจอมเกล้า” ซึ่งพระองค์ได้เสด็จพระราชดำเนินเปิดป้อมพระจุลจอมเกล้าในวันที่ 10 เมษายน 2436 (ร.ศ.112) และทรงทอดลองยิงปืนป้อมด้วยพระองค์เอง¹⁰

การจัดแสดงภายในอุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือฯ

การจัดแสดงภายในอุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือฯ ประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว และอาคารนิทรรศการ ซึ่งประชาชนได้มากราบไหว้สักการะพระบรมราชานุสาวรีย์ รัชกาลที่ 5 ในฉลองพระองค์ กองทัพเรือ พระหัตถ์ถือกระบี่ พระบรมราชานุสาวรีย์แห่งนี้มีความสง่างามยิ่ง ดอกไม้ที่นิยมนำมากราบไหว้ คือ ดอกกุหลาบและชิวการ์ และที่ฐานของพระบรมราชานุสาวรีย์ มีแผ่นป้ายเนื้อความในพระราชหัตถเลขาของพระองค์ท่านที่ยกมาตอนหนึ่งว่า "ถ้าความเป็นเอกราชของกรุงสยามได้สิ้นสุดไปเมื่อใด ชีวิตฉันก็คงจะสุดสิ้นไปเมื่อนั้น" แสดงให้เห็นถึงความหนักพระราชหฤทัยอย่างเหลือล้น ในการนำพาประเทศชาติให้รอดพ้นจากการถูกยึดเอาเป็นเมืองขึ้นของฝรั่งต่างชาติ จนถึงกับทำให้ทรงพระประชวรและไม่ทรงยอมเสวยพระกระยาหาร แม้การที่เสด็จพระราชดำเนินประพาสยุโรปอยู่หลายคราว ก็ได้เสด็จเพื่อจะทรงพระสำราญแต่อย่างใด หากแต่เป็นการดำเนินการทางการทูตอย่างหนักของพระองค์ท่าน เพื่อจะรักษาความเป็นเอกราชของชาติเอาไว้ให้ได้นั่นเอง

¹⁰ ป้อมพระจุลจอมเกล้า, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifolk.com/doc/attract/pomprajul/pomprajul.asp>

ภาพที่ 4 พระบรมราชานุสาวรีย์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
 ที่มา: Green Road Travel, **ตำนานป้อมพระจุลจอมเกล้า**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.greenroadtravel.net/index.php?lay=show&ac=article&id=538641995>

ภาพที่ 5 แผ่นป้ายเนื้อความในพระราชหัตถเลขาของพระองค์ท่าน
 ที่มา: Thai Weekender, **ป้อมพระจุลฯ**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiweekender.com/index.php/chulafort.html>

ส่วนที่ 2 เป็นส่วนจัดแสดงปืนเสือหมอบ จำนวน 7 กระบอก แสดงให้เห็นอาวุธปืนหลุมที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในช่วงเวลานั้น หากเดินเข้าไปในป้อม ลักษณะการออกแบบคล้ายกับป้อมปืนแบบตะวันตก ซึ่งเป็นที่นิยมและทันสมัยในช่วงเวลานั้น ทางเดินภายในค่อนข้างจะแคบและเล็กมาก เพดานสูงประมาณ 2 เมตร เป็นรูปกระดองเต่า คือลักษณะโค้งลงมาทั้งสองข้าง ระหว่างทางจะมีห้องเล็กห้องน้อยจำนวนมากไว้สำหรับเก็บลูกปืน และอุปกรณ์การสงครามต่าง ๆ หากแต่ในปัจจุบันนี้ปล่อยว่างเป็นห้องมืด อับ ซีน และน่ากลัว บริเวณผนังจะมีช่องเล็ก ๆ ไว้สำหรับระบายอากาศ เหตุการณ์ที่น่าสนใจในอดีตคือ น้ำท่วมภายในป้อมสูงเคียงเอว หรือประมาณ 30-40 ซม. สังเกตได้จากริมผนังจะมีรอยน้ำติดกับสีขาของผนังอยู่ตลอดความยาวของป้อมพระจุลฯ จะแบ่งเป็นจุดวางปืน ซึ่งมีลักษณะเป็นหลุมจำนวน 7 หลุมปืน

คุณลักษณะของปืนเลื่อยหอบ (ปืนใหญ่ ARMSTRONG)

1. เป็นปืนใหญ่ขนาด 152/32 มม. สร้างโดยบริษัท Sir W.G. Armstrong ประเทศอังกฤษ
2. พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สร้างป้อมพระจุลฯ เมื่อ พ.ศ. 2436 โดยพระราชทานเงินพระคลังข้างที่ ซึ่งเป็นทรัพย์สินส่วนพระองค์ ในการสร้างป้อมและจัดเป็นเลื่อยหอบ
3. น้ำหนักปืน 5 ตัน รั้งเพลิงกว้าง 200 มม.
4. ลากล่องยาว 32 เท่า ของส่วนกว้างปากลากล่อง (4.864 เมตร)
5. ความยาวจากท้ายปืนถึงปากลากล่อง 5.20 ม.
6. เกลียวลากล่องบิดขวาที จำนวน 28 เกลียว
7. ระยะยิงไกลสุด 8,046 ม.
8. เป็นปืนใหญ่แบบบรรจุกระสุนท้าย กระสุนเป็นชนิดแยกบรรจุหัวกระสุน ดินสั และดินเริ่มแก้ว
9. พลประจำปืนต่อหลุม 10 นาย (พลประจำปืน 7 นาย และพลกระสุน 3 นาย)
10. เมื่อยกปืนสูงสุดลากล่องยกได้มุมสูงสุด 15 องศา ยกต่ำสุดได้ -3 องศา
11. การยกปืนเมื่อทำการยิงใช้อากาศ-น้ำมัน เมื่อยิงไปแล้วปืนจะหอบลงบริเวณด้านข้างของหลุมปืนทั้ง 2 ฝั่งซ้ายขวา จะเป็นที่สังเกตการณ์ข้าศึก ซึ่งอยู่สูงกว่าหลุมปืน สามารถขึ้นไปดูได้โดยขึ้นบันไดเล็ก ๆ ด้านข้าง ลักษณะโดยรอบจะเป็นพื้นที่รูปวงกลมมีหลังคาเหล็กไว้ด้านบน สามารถมองเห็นหลุมปืน ทั้ง 7 หลุมปืน

ภาพที่ 6 หลุมปืน

ที่มา: Thai Weekender, **ป้อมพระจุลฯ**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก

<http://www.thaiweekender.com/index.php/chulafort.html>

ภาพที่ 7 ภาพปืนใหญ่ภายในป้อม

ที่มา: Thai Weekender, **ป้อมพระจุลฑา**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiweekender.com/index.php/chulafort.html>

ส่วนที่ 3 พิพิธภัณฑ์เรือรบหลวงแม่กลอง เป็นพิพิธภัณฑ์กลางแจ้ง จัดขึ้นเพื่อน้อมเกล้าฯ ถวาย เพื่อเฉลิมพระเกียรติในปีกาญจนาภิเษก ในพ.ศ.2539 นับเป็น 1 ใน 7 โครงการที่กองทัพเรือได้ จัดให้เป็นพิพิธภัณฑ์เรือรบไทย ภายในลำเรือจัดแสดงห้องต่าง ๆ ไว้ให้ประชาชนทั่วไป เข้าเยี่ยมชม อาทิ ห้องสะพานเดินเรือหรือห้องควบคุมหรือห้องควบคุมการทำงานของเรือซึ่งนับว่ามีความสำคัญมากที่สุด ห้องที่จัดตกแต่งไว้อย่างสวยงามที่สุดในเรือ คือ ห้องโถงนายทหารชั้นสัญญาบัตร ภายในห้องจัดแสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์และรายนามผู้บังคับการเรือในอดีต ห้องเรียนในอดีตสำหรับเรียน วิชาการเรือของนักเรียน นายทหาร จัดแสดงประวัติความเป็นมาและประวัติการใช้งานของเรือหลวงแม่กลอง เรือหลวงแม่กลองขึ้นระวางประจำการเมื่อ พ.ศ. 2480 ได้เคยปฏิบัติการภารกิจสำคัญต่าง ๆ เช่น เคย เป็นเรือพระที่นั่งของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ 8 และรัชกาลที่ 9 เคยร่วมปฏิบัติการสมัยสงครามมหาเอเซียบูรพา เป็นเรือฝึกของนักเรียนนายเรือ และนักเรียนจำอากาศเรือ จนถึงได้เป็นครูของทหารเรือ เรือหลวงแม่กลองต่อที่ประเทศญี่ปุ่น มีระวางขับน้ำ 1,400 ตัน กำลังพลประจำเรือ 173 นาย เครื่องจักรชนิดเครื่องจักรไอน้ำแบบข้อเสื่อข้อต่อรวมกัน เครื่องกังหันไอน้ำ จำนวน 2 เครื่อง มีกำลัง 2,500 แรงม้า ใบจักรคู่ ความเร็วสูงสุด 17 น็อต (ไมล์ทะเล/ชม.) เมื่อใช้ความเร็วมัธยัสต์ 8-10 น็อต ปฏิบัติการได้ไกล 16,000 ไมล์ อารูประจำเรือ

1. ปืนใหญ่ 120 มม. 4 กระบอก
2. ปืนกล 20 มม. แทนคู่ 1 แทน
3. ตอร์ปิโด 45 ซม. แทนคู่ 2 แทน

4. พาราเวนกวาดทุ่นระเบิด 2 ตัว
5. แท่นยิงลูกระเบิดลึก 2 แท่น
6. รางปล่อยลูกระเบิด 2 ราง
7. เครื่องปั้นทะเล 1 เครื่อง

ปลดระวางประจำการเรือเมื่อปี พ.ศ. 2539 รวมเวลาปฏิบัติราชการ 59 ปี ซึ่งเป็นเรือที่ปฏิบัติการณ์ยาวนานที่สุดในกองทัพเรือ

ภาพที่ 8 พิพิธภัณฑสถานเรือรบหลวงแม่กลอง

ที่มา: บ้านแสนสุขดอทคอม, **ป้อมพระจุลจอมเกล้า**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bansansuk.com/travel/pomprajulajomklao/>

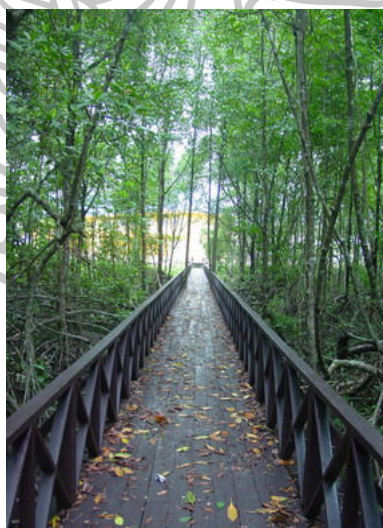
ส่วนที่ 4 อุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือนอกจากจะจัดแสดงเนื้อหา การจัดวางและตั้งแสดงอาวุธยุทโธปกรณ์ รวมทั้งส่วนประกอบต่าง ๆ ซึ่งมีความสำคัญเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ทหารเรือ เพื่อแสดงวิวัฒนาการของกองทัพเรือในการปกป้องอธิปไตยของประเทศตั้งแต่ในอดีตจนถึงบทบาทการรักษาผลประโยชน์ทางทะเลในปัจจุบัน อาวุธยุทโธปกรณ์ที่จัดแสดงประกอบด้วย กลุ่มปืนและอาวุธในสมัยรัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 กักับการแสดงเรื่องราวทางประวัติศาสตร์โดยเน้นกลุ่มอาวุธของเรือหลวงพระร่วงและการจัดหาเรือหลวงพระร่วงของรัชกาลที่ 6 รวมทั้งยุทโธปกรณ์อื่น ๆ ในสองรัชสมัยมาจัดแสดง กลุ่มปืนและอาวุธในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 1 และยุทธนาวีที่เกาะช้าง และในช่วงสงครามโลกครั้งที่ 2 โดยมีการจัดแสดงข้อมูลของอาวุธชนิดต่าง ๆ และเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ ประกอบกลุ่มปืนและอาวุธที่กองทัพเรือมีใช้ในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 จนถึงปัจจุบัน รวมทั้งการจัดวางอาวุธยุทโธปกรณ์ที่ใช้ในการต่อสู้กับผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในยุทธการต่าง ๆ รวมทั้งยุทธการของหน่วยปฏิบัติตามลำน้ำโขงที่ตอนแดนนอกจากนั้นยังมีการจัดแสดงสิ่งก่อสร้างและส่วนประกอบต่าง ๆ เพื่อแสดงให้เห็นถึงบทบาทของกองทัพเรือในยามสงบ และการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล อาทิ ฐานขุดเจาะก๊าซธรรมชาติในทะเลจำลองและเรือประมงพร้อมข้อมูลประกอบ

ภาพที่ 9 อุทยานประวัติศาสตร์ทหารเรือ

ที่มา: บ้านแสนสุขดอทคอม, **ป้อมพระจุลจอมเกล้า**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bansansuk.com/travel/pomprajulajomklao/>

ส่วนที่ 5 เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลนเหมาะสำหรับเดินชมพันธุ์ไม้ป่าชายเลน อาทิ โกงกาง ฝาดทะเล ตะบูน แสมดำ และชีวิตเล็กๆที่พึ่งพาอาศัยป่าชายเลนถือเป็นแหล่งศึกษาความรู้วิชาการจากสถานที่จริงในด้านชีวิตของพันธุ์ไม้และสัตว์ที่อาศัยอยู่ในป่าชายเลนโดยมีป้ายบอกข้อความวิทยาศาสตร์และประโยชน์คุณค่าทางสมุนไพรแต่ละชนิดตามเส้นทางสะพาน

ภาพที่ 10 เส้นทางศึกษาธรรมชาติป่าชายเลน

ที่มา: บ้านแสนสุขดอทคอม, **ป้อมพระจุลจอมเกล้า**, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.bansansuk.com/travel/pomprajulajomklao/>

ศึกษาด้านศิลปะลัทธิเหนือจริง (Surrealism)

ลัทธิ Surrealism ความเจริญด้านความคิดทางลัทธิของศิลปะมีส่วนให้อิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่ของมนุษย์ และกลุ่มศิลปินสมัยใหม่อีกกลุ่มหนึ่ง Surrealism เริ่มขึ้นตอนต้นของศตวรรษที่ 20 ในประเทศฝรั่งเศสมีรูปแบบรากฐานมาจากกลุ่มดาดา (Dada) โดยนักทฤษฎีหลักประจำกลุ่มก็คือ Andre Breton ศิลปะแนวเซอร์เรียลลิสม์ มีความหมายว่า เหนือความจริง เพราะศิลปะแนวนี้ถ่ายทอดเรื่องราวเหนือธรรมชาติ ถ่ายทอดสิ่งที่อยู่ในความฝันออกมา ว่ากันว่า ความฝันนั้นเป็นสิ่งที่จริงแท้เสียยิ่งกว่าความจริง เป็นสุดยอดของความเป็นจริงเซอร์เรียลลิสม์ได้วิวัฒนาการมาจากพวกดาดาอิสม์ในเรื่องราวของการมองความจริงอันพิสดาร ศิลปินมองเห็นว่าโลกความเป็นจริงที่เห็นอยู่เป็นภาพมายา นี่เป็นการเคลื่อนไหวของศิลปะแบบหนึ่ง ที่มีความคิดพ้องตามทฤษฎีของ Sigmund Freud ที่ว่า มนุษย์ทุกคนอยู่ภายใต้อิทธิพลของจิตไร้สำนึก ซึ่งเราฝังความอยากอันมิได้ชัดเกล้าเอาไว้จนเกิดทำให้รู้สึกถึงความป่าเถื่อนยังมิได้หายไปจากมนุษย์ หากแต่หลบอยู่ในส่วนลึกของจิตใจ

ศิลปินกลุ่มนี้กล่าวว่า ความรู้สึกของมนุษย์เป็นสิ่งสำคัญมาก ถ้าท่านรู้สึกอย่างไร จงแสดงออกทันที อย่าสกดกั้นเอาไว้ เพราะมันจะฝังอยู่ในจิตไร้สำนึก และจะเป็นอันตรายต่อตัวท่านเอง จากคำกล่าวของลัทธินี้ ทำให้ทราบวาลัทธินี้เกี่ยวข้องกับจิตไร้สำนึก ซึ่งเป็นระยะพอดีกับที่นายแพทย์ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (1856-1934) ประกาศทฤษฎีด้านจิตวิทยาอยู่ในยุโรปว่ามีส่วนช่วยให้ลัทธิเซอร์เรียลลิสม์มีอิทธิพลต่อวงการมาก

Surrealism มีความสำคัญอยู่ที่ การแสดงออกของจิตไร้สำนึกอย่างอิสระ ปราศจากการควบคุมของเหตุผล มีความฝันและอารมณ์ จินตนาการ ค่อนข้างโน้มเอียงไปในทางกามวิสัย หลักการคือ จินตนาการเป็นส่วนสำคัญของการแสดงออก จินตนาการคือจิตไร้สำนึก และจิตไร้สำนึกเป็นภาวะของความฝัน ที่มีขบวนการต่อเนื่องกันซึ่งนำไปสู่การสร้างสรรคงานศิลปะได้ สิ่งที่เราเห็นจากโลกภายนอกขณะตื่น เป็นเพียงปรากฏการณ์ทางกรรมแห่งความงามของพวกเขาคือความมหัศจรรย์ ความมหัศจรรย์เพียงอย่างเดียวที่สามารถสร้างศิลปะให้สมบูรณ์ได้ และยังให้ความรู้สึกที่เติมไปด้วยความหมายต่อความรู้สึกของมนุษย์ลัทธิ Surrealism มีลักษณะในการแสดงออกทางศิลปะสองด้าน¹¹

ด้านเรื่องราว

1. เป็นเรื่องราวในอดีตมีความหมายต่อศิลปิน เช่น ความผิดหวัง ความรัก ความหยิ่งผยอง ความกลัว
2. เป็นเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับคนอื่น การแนะนำสั่งสอนในทางลบ คล้ายกับกลุ่มดาดา

¹¹ Surrealism, accessed June 20, 2015, available from <http://atcloud.com/stories/96274>

ด้านรูปทรงและวิธีการ

1. ศิลปินแสดงออกด้วยสีที่มีความเข้มปานกลาง ให้ความรู้สึกนุ่มนวลบนผิวหน้า ด้วยการเกลี่ยให้กลมกลืน
2. ศิลปินแสดงออกด้วยวัสดุอื่น ปนกับวัสดุที่ศิลปินผู้นั้นถนัด เช่น ทราบายปนกับสีน้ำมัน กระดาษสีปนกับสีน้ำมัน
3. ศิลปินพยายามจะซ่อมสิ่งที่ต้องการแสดงออกด้วยเทคนิคของการเขียน เช่น เขียนวัตถุบนกระจกใส หรือเขียนความชัดเจนของสิ่งของคลุมเรื่องที่ต้องการแสดง
4. ศิลปินพยายามสร้างสรรค์ แสง เงา และสีขึ้นเอง

ภาพที่ 11 ผลงานลัทธิ Surrealism

(Giorgio de Chirico, **Gare Montparnasse**, in 1913, [oil painting], 140 x 184.5 cm.)

ที่มา: Giorgio de Chirico, **Gare Montparnasse**, accessed August 18, 2015, available from <http://www.wikiart.org/en/giorgio-de-chirico/gare-montparnasse-the-melancholy-of-departure-1914>

ศึกษาผลงานศิลปกรรม

อิทธิพลจากผลงานศิลปกรรมดลบันดาลใจในการสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นการนำหลักความคิด ความสนใจ นำมาวิเคราะห์สร้างสรรค์กลายเป็นผลงานที่มีลักษณะเฉพาะตัวของข้าพเจ้า ซึ่งได้รวบรวมศิลปินไว้มากมายทั้งศิลปินไทยและต่างประเทศที่ได้รับอิทธิพลมาทั้งหมด 4 ท่าน ดังนี้

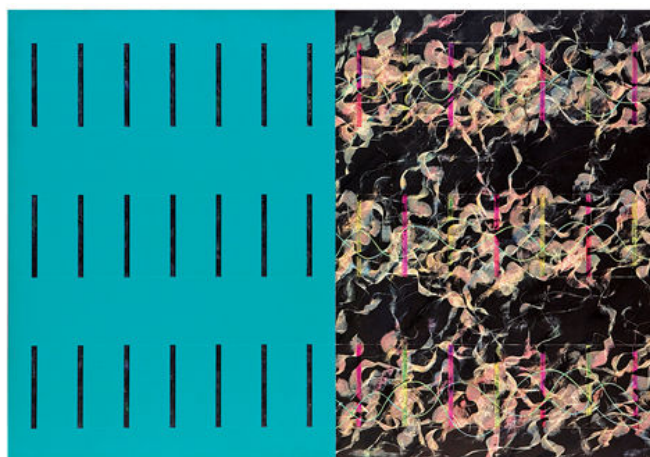
ผลงานศิลปะของศิลปิน อธิธิพล ตั้งโฉลก

อธิธิพล ตั้งโฉลก เกิดเมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2489 ที่กรุงเทพมหานคร ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำ คณะจิตรกรรมประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ตลอดระยะเวลาที่สิบกว่าปีที่ท่าน โฉลกเล่นอยู่ในวงการศิลปะได้รับรางวัลศิลปินชั้นเยี่ยมในปี 2552 จากการแสดงศิลปกรรมแห่งชาติเช่นกัน หลังศึกษาในระดับปริญญาตรีจบแล้ว อธิธิพลได้รับทุนรัฐบาลไปเรียนต่อปริญญาโทด้านจิตรกรรมที่ University of Washington ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อกลับมาเป็นอาจารย์ที่ผลิตศิลปินให้วงการศิลปะมาหลายต่อหลายรุ่น

สิ่งที่เป็นเหมือนสัญลักษณ์และมักปรากฏอยู่ในงานศิลปะของอาจารย์อธิธิพล คือ การนำทักษะ กระบวนการคิดแบบคนที่มีพื้นฐานของงานภาพพิมพ์มาใช้ในการสร้างงานจิตรกรรม กล่าวคือ การใช้พื้นผิวที่แตกต่างกัน ความเรียบร้อยในการลงสี การแกะ การปาดสีให้เกิดร่องรอยและถมสีลงไปให้เกิดมิติ ทำให้งานของอธิธิพลมีรูปแบบเฉพาะตัว “การทำงานศิลปะก็ไม่ต่างจากวิทยาศาสตร์ เราต้องทดลองคิดและหาวิธีการใหม่ ๆ เรื่อย ๆ เมื่อได้เทคนิคที่เราชอบและเหมาะกับงานของเราแล้ว ก็จะก่อให้เกิดสไตล์เฉพาะตัว” ท่านยังกล่าวเพิ่มเติมว่า “งานภาพพิมพ์ต่างจากงานจิตรกรรมที่มีเทคนิค กระบวนการขั้นตอนที่ชัดเจน และไม่สามารถทำลัดวิธีได้ แต่งานจิตรกรรมเราสามารถหยิบจับเทคนิคมาผสม ผสาน สลับกระบวนการได้ ซึ่งข้อดีของวิถีคิดแบบคนที่เรียนภาพพิมพ์มาก่อนคือ การผลิตผลงานศิลปะที่มีระบบและวินัยนั่นเอง”

อาจารย์ได้กล่าวว่าในสาขาภาพพิมพ์มีเทคนิคเฉพาะที่ไม่อาจเรียนรู้ได้ด้วยตนเองและภาพพิมพ์มีกระบวนการทางเทคนิคที่จะฝึกฝนให้ผู้เรียนต้องมีระเบียบ วินัย และความเพียรสูงขึ้นและเมื่อได้พิจารณาสังเกตและลงมือปฏิบัติจริงแล้วก็พบ “สัจธรรม” ที่ว่าภาพพิมพ์มีกระบวนการหลักอยู่ 4 เทคนิค แต่ละเทคนิคมีคุณลักษณะเฉพาะที่สร้าง “สุนทรีภาพเฉพาะ” ในขณะเดียวกันก็มี “ข้อจำกัด” ในตัวเองเปรียบเสมือนกับ “เครื่องมือ” ที่มีศักยภาพเฉพาะสำหรับการใช้งานที่แตกต่างกันผมจึงตระหนักว่า “ความคิด” ซึ่งเป็นเนื้อหาและ “เทคนิค” ซึ่งเป็นสื่อควรถูกใช้ให้เหมาะสมสอดคล้องกัน จึงจะสร้างให้เกิดผลที่มี “แบบอย่าง” เป็นต้นแบบเฉพาะตัว¹²

¹² อธิธิพล ตั้งโฉลก, “ภาพพิมพ์” ที่ซ่อนอยู่ใน “จิตรกรรม”, เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase_id=345

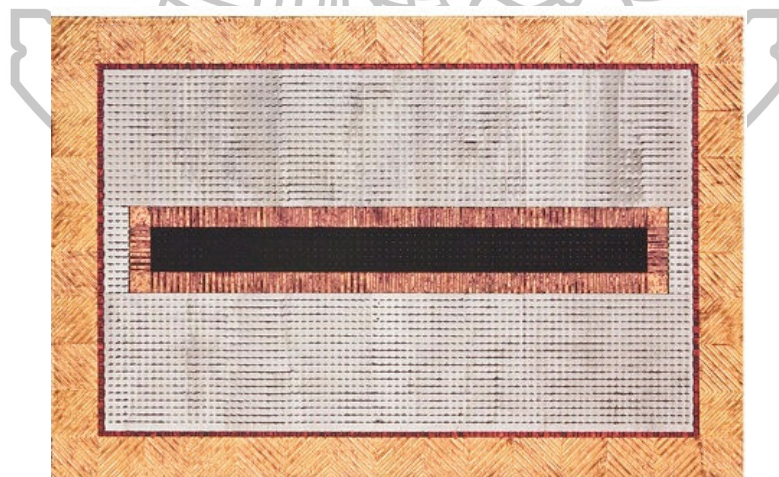

ภาพที่ 12 ผลงานของอิทธิพล ตั้งโฉลก

(อิทธิพล ตั้งโฉลก, **2 Pages Series**, [Acrylic paint & Laminate], 130 x 190 cm.)

ที่มา: Art House, **อิทธิพล ตั้งโฉลก**, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase

เป็นผลงานชิ้นแรก ๆ ที่นำเสนอเส้นสายความยุ่งเหยิงของไฟกับความนิ่งเงียบของน้ำ โดยใช้เทคนิคการนำแผ่นลามิเนตมาปิดบนกรอบไม้และเจาะช่องสีไว้ จังหวะซ้ำ ๆ และเส้นสายที่คมชัดของงานชิ้นนี้มีอารมณ์ของงานภาพพิมพ์ซ่อนอยู่

ภาพที่ 13 ผลงานของอิทธิพล ตั้งโฉลก

(อิทธิพล ตั้งโฉลก, **Double Frames**, [Acrylic paint], 130 x 195 cm.)

ที่มา: Art House, **อิทธิพล ตั้งโฉลก**, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase

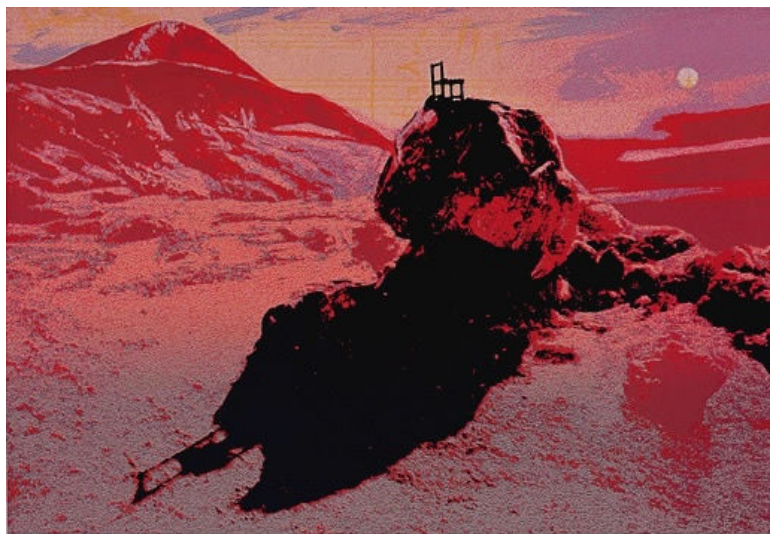
ผลงานในชุดปัญญาญาณและปรัชญาญาณ การใช้กรอบสี่เหลี่ยมซ้อนกันสองชั้นเป็นการกำหนดสายตาให้มองไปที่จุดเดียว เสมือนมองจากหน้าต่างบานใหญ่ แต่มีอีกบานที่รออยู่ สีที่ใช้มีอยู่ไม่กี่สี แต่เป็นสิ่งที่แสดงถึงความสูงส่ง คือ สีทองและสีเงิน มีสีดำและสีแดงเบรค รูปทรงเรียบง่ายแต่พื้นผิวขรุขระของงานชิ้นนี้สื่อถึง “ความเป็นอิสระที่มีกฎระเบียบแฝงอยู่”

ผลงานศิลปะของศิลปิน Morioka Kansuke

เคนซูเกะ โมริโอกะ เกิดที่นาโกย่าและจบการศึกษาจาก มหาวิทยาลัยไอชิ (Aichi University of Education) เคนซูเกะ โมริโอกะ คือหนึ่งในสุดยอดกราฟฟิกอาร์ตติสในญี่ปุ่นทุกตั้งตั้งแต่ปี 1957 ได้ร่วมจัดแสดงผลงานกับกลุ่มต่าง ๆ มากมายทั้งในญี่ปุ่น อเมริกาและยุโรป และยังได้จัดแสดงนิทรรศการเดี่ยวอีกหลายครั้งเช่นกัน

ผลงานของโมริโอกะ ดุมีพลังเนื่องจากการฝึกฝนที่ผ่านช่วงเวลาขัดเกลาจนพัฒนาไปสู่งานที่มีพลังและละเอียดอ่อนมากขึ้นซึ่งเกิดจากการฝึกฝนเทคนิคเดิมซ้ำ ๆ จนได้ประสานรวมเป็นส่วนหนึ่งกับความคิดและการสร้างสรรค์ของศิลปิน จิตนาการที่เด่นชัดนำไปสู่การแสดงออก ในความพยายามที่สร้างสรรค์กระบวนการภาพที่อยู่ในจินตนาการและปรุงแต่งโลกแห่งความเป็นจริง ศิลปินใช้ทั้งเทคนิคดั้งเดิมของญี่ปุ่นและสัญลักษณ์ต่าง ๆ จากวัฒนธรรมตะวันตก แต่เขาก็ยังคงคำนึงถึงเทคนิคและวัสดุสมัยใหม่ที่ทำให้เขาเน้นย้ำรายละเอียดปลีกย่อยแต่ละส่วนได้ ซ้ำแล้วซ้ำอีก เพื่อขยายขอบเขตทางด้านพื้นที่และประโยชน์ใช้สอยของศิลปิน การใช้โทนสีเดียวแบบยุค 1970 ที่ได้มาจากการใช้ภาพถ่ายมาลดทอนจนเป็นรูปทรงที่เรียบง่าย เกือบเป็นเรขาคณิตและในช่วงปี 1982-1983 เขาได้เริ่มหันมาใช้เทคนิคที่คล้ายกับการถ่ายภาพโดยให้แสงจ้ามกกว่าปกติ การเพิ่มสีเขียวมรกต ม่วงเข้ม สีเทา สีน้ำเงิน ที่ใช้ซ้ำเน้นเฉพาะส่วนเพื่อสร้างภาพทิวทัศน์สุดแทรกบรรยายกาศที่งดงาม พลังของสายหมอก ที่ทำให้เรารู้สึกได้กับสิ่งที่กำลังจะปรากฏต่อไปที่ยังคงเป็นปริศนาอยู่ ณ บัดนี้¹³

¹³ Morioka Kansuke, accessed June 20, 2015, available from <http://www.era.su.ac.th/online/interprint/work/Morioka.html>

ภาพที่ 14 ผลงานของ Morioka Kansuke

(Morioka Kansuke, **PRINT**, in 2002, [Silkscreen print], 55 x 80 cm.)

ที่มา: แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทางศิลปะในประเทศไทย, Morioka Kansuke, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://www.era.su.ac.th>

ภาพที่ 15 ผลงานของ Morioka Kansuke

(Morioka Kansuke, **Landscapes**, in 1994, [silkscreen print], 18 x 26 cm.)

ที่มา: Cameron J. Campbell, Morioka Kansuke, accessed August 18, 2015, available from <http://cameronjcampbell.name>

ในงานชุดเก้าอี้ของศิลปิน ที่มีเก้าอี้เป็นวัตถุที่ตั้งอยู่อย่างเดี่ยวตายเค้งคว้างในฉากหลังที่กว้างใหญ่ไพศาล ราวกับวัตถุพิสดารที่เชื่อมต่อไปสู่จักรวาลและท้องทะเลที่ไม่มีที่สิ้นสุด มันก็แค่เก้าอี้ธรรมดา ที่ถูกถ่ายภาพในที่ต่าง ๆ ตามที่ศิลปินจัดฉากไว้ ดังเช่นฉากต่าง ๆ ในละครและพิมพ์ด้วยเทคนิค Serigraph printing เก้าอี้ตัวนั้นเมื่อจัดให้อยู่ในโพรง หรือบนเนินทรายจะดูสมส่วนและโดดเด่นกว่า แต่ถ้าหากว่ามีวัตถุที่ใช้สำหรับวัดค่าความไม่สัมพันธ์กันของสัดส่วนต่าง ๆ บนโลกนี้แล้ว เก้าอี้ตัวนี้จะเป็นสิ่งที่ปรับเปลี่ยนตนเองได้ทุกรูปแบบ มันเป็นทั้งบัลลังก์ เป็นตัวเชื่อมความสัมพันธ์ของคู่รัก เป็นเก้าอี้สำหรับคนที่นั่งอยู่แล้วเพิ่งลุกเดินจากไปทิ้งชายฝั่งไว้เบื้องหลัง ทั้งหมดนี้บอกเล่าเรื่องราวของปริศนาและความน่าอัศจรรย์ อันเป็นนิรันดร์ ที่ยังคงต้องค้นหาต่อไป ศิลปินได้กล่าวขึ้นว่าอะไรคือความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์และธรรมชาติ และคำตอบคือชีวิตต่าง ๆ คือองค์ประกอบเล็ก ๆ ที่เกี่ยวเนื่องกัน มีความขัดแย้งกันน้อยที่สุด มีความสมบูรณ์แบบแต่ก็ซ้ำซากด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่เราอยู่เหนือมันได้ เคนซูกะ โมริโอกะ ได้กล่าวว่าคำสาปชั่วร้ายได้คงอยู่ในรูปภาพที่เขาสร้างขึ้นแสดงความจริงที่ว่าอารมณ์ความอาลัยอาวรณ์ต่อการมีชีวิตมันก็ยังไม่มีชีวิต ช่างเป็นการประกอบกันของสิ่งเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่สมบูรณ์แบบ สำหรับโมริโอกะแล้วนี่ไม่ใช่ผีแต่เป็นการตีความตายเข้าสู่ เป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่แหกกฎของความเป็นจริง ในฉาก“Beethoven at the Beach” (1984-1986) เขาได้สร้างลำโพงที่หันหน้าสู่ทะเล และขยายการรับรู้ของเราไปสู่มิติใหม่การได้ยินที่ไม่จริง การเคลื่อนไหวอย่างเงียบ ๆ ระหว่างดนตรีและภาพ ทำให้ความเป็นไปไม่ได้เป็นไปได้เป็นความชัดเจนที่ยิ่งใหญ่ เป็นพลังที่นำไปสู่ความหมายที่ทำให้เป็นสิ่งที่ทันสมัย

ผลงานศิลปะของศิลปินพอล เดลโว (Paul Delvaux 1897 – 1994)

อิทธิพลจากผลงานของพอล เดลโว ตลบับดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นการนำหลักความคิด ความสนใจ นำมาวิเคราะห์สร้างสรรค์กลายเป็นผลงานที่มีลักษณะภาพเขียนของเดลโวมีเอกลักษณ์เฉพาะตัว ผสมผสานโลกแห่งความจริงเข้ากับจินตนาการ ซึ่งเดลโวเองก็ได้รับได้รับแรงบันดาลใจจากภาพเขียนของจอร์โจเดอ Chirico อิทธิพลมาจากการเปลี่ยนแปลงเมื่อต้นศตวรรษที่ 20 รวมทั้งประสบการณ์อันน่าประทับใจในวัยเด็กของเขา ภาพแต่ละภาพมักประกอบไปด้วย ผู้หญิงเปลือย โครงกระดูก ปะปนอยู่ในฝูงชนธรรมดา ทั้งในที่สาธารณะ และในห้อง แบ็คกราวนด์ของภาพจะเป็น perspective คือ มีความตื้นลึกของภาพเดลโวฝ่าฝืนความต้องการของบิดาที่หวังจะให้เขาเป็นทนายความ โดยเข้าเรียนที่สถาบันศิลปะบรัสเซลส์เดลโวเริ่มเป็นที่รู้จักขึ้นมาในปี 1925 โดยการจัดนิทรรศการแสดงผลงานครั้งแรกของเขาร่วมกับจิตรกรนามโรแบร์ต จีรอง ผลงานที่มีชื่อของเขาในยุคแรก ๆ มักจะปรากฏแบ็คกราวนด์เป็นรูปสถานีรถไฟซึ่งเป็นแรงบันดาลใจที่มาจากในวัยเด็ก เขากล่าวว่ารถรางและรถไฟเป็นสิ่งที่เขาชอบมาตั้งแต่เด็ก เนื่องจากมีรถไฟวิ่งผ่านหน้าบ้าน เขาจำเสียงรถไฟได้ และจะต้องวิ่งออกมาดูอยู่เสมอ เมื่อโตขึ้นจึงได้วาดรูปรถรางและรถไฟจากจินตนาการเมื่อตอนเป็นเด็ก

เดลโวเขียนภาพลงบนผืนผ้าใบราวกับฉากในโรงละคร คือมักจะมีสิ่งก่อสร้างที่สมจริง สวยงาม และมีความตื่นลึกลงอยู่ในภาพ หรือที่เรียกว่าการเขียนภาพลักษณะ perspective ทั้งนี้อาจเป็นอิทธิพลจากการเข้าคอร์สระยะสั้นเรียนวิชาสถาปัตยกรรมเมื่อปี 1916-1917 ที่สถาบันศิลปะบรัสเซลส์ ก่อนจะเข้าเป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้ในอีกสองปี ต่อมา เมื่อแรกเริ่มอาชีพจิตรกร เดลโวก็เช่นเดียวกับช่างเขียนภาพในสมัยนั้นคือ มักจะวาดภาพทิวทัศน์ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นม่านน้ำลำคลอง ถนน อาคารบ้านเรือน ต่อมาในปี 1929 จึงเริ่มวาดคนเปลือยกาย ช่วงปี 1932-1934 เป็นช่วงที่เขาได้รับอิทธิพลจากศิลปินเอ็กเพรสชันนิสต์หลายคน จึงเริ่มวาดภาพที่แสดงออกถึงความรู้สึกภายในใจ หากก็ยังคงค้นหาตัวตนที่แท้จริงของตัวเองไม่พบ และในช่วงนี้อีกเช่นกันที่ผลงานของเขาถูกวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง จนกระทั่งเขาถึงกับทำลายภาพวาดที่เสร็จสมบูรณ์แล้วของตนเองทิ้งไปจำนวนมาก มาย

ต่อมาในปี 1935 จึงค้นพบตัวเองว่าเขาเป็น surrealist หรือนักวาดภาพเหนือความเป็นจริง เดลโว กล่าวว่า ความเป็นเซอร์เรียลลิสต์ของเขานั้น หมายความว่าเขามีอิสระที่จะทำ (วาด) อะไรก็ได้ตามที่เขาปรารถนา เพื่อที่จะให้ได้มาในสิ่งที่ต้องการ ตัวอย่างเช่น จะให้แสงเงาในที่ที่เขาต้องการในภาพ โดยไม่ต้องคำนึงถึงความเป็นจริง สิ่งที่สำคัญที่สุดก็คือผลที่เขาต้องการจะให้เกิดขึ้น และแนวความคิดนี้ก็มีอยู่ในการวาดภาพลักษณะ perspective ของเขาเช่นกัน ในปี 1936 ผลงานแบบเซอร์เรียลลิสต์ หรือภาพในจินตนาการที่ผิดธรรมชาติจึงเริ่มปรากฏให้เห็น กล่าวได้ว่า ช่วงเด็กและวัยรุ่นแรงบันดาลใจที่สำคัญต่อเดลโวมากในการเขียนภาพ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดอีกเรื่องหนึ่งก็คือ เมื่อสมัยเป็นเด็กเขาได้รับหนังสือแนววิทยาศาสตร์ที่แต่งโดยจูลส์ เวิร์น เกี่ยวกับการท่องใต้ทะเลลึก ซึ่งเปิดโลกแห่งจินตนาการของเขาให้กว้างขึ้น มีส่วนทำให้ภาพของเขาเป็นภาพเหนือความเป็นจริง เช่น ฉากภูเขาไฟ ซากปรักหักพังของหินจากแผ่นดินไหว ในปี 1943 เดลโวก็เริ่มนำโครงกระดูกเข้าไปใส่ในภาพ เดลโวกล่าวถึงโครงกระดูกที่ปะปนอยู่ในฝูงชนว่า เกิดจากความประทับใจเมื่อวัยเด็กในห้องเรียนวิทยาศาสตร์ เมื่อเขาต้องเผชิญกับความน่ากลัวของมันในครั้งแรก หากก็จำเป็นจะต้องเรียนเกี่ยวกับร่างกายมนุษย์ จากความกลัวแปรเปลี่ยนมาเป็นความชอบในภายหลัง ต่อมาจึงได้เกิดแรงบันดาลใจให้วาดโครงกระดูกใส่ลงไปเ็นผลงานจำนวนมากของเขา และนี่ก็คือเอกลักษณ์อย่างหนึ่งในภาพที่วาดโดยจิตรกรเอกคนนี้

พล เดลโวได้ถ่ายทอดความคิดสร้างสรรค์ออกมาเป็นภาพเขียน นั่นคือ โครงกระดูกสถานีรถไฟ เพื่อนหญิง วิทยาศาสตร์และจินตนาการ ความโดดเดี่ยว สังคมเมือง และอดีตกาล โดยจัดเรียงตามลำดับปีที่วาด และการเปลี่ยนแปลงแนวความคิดในช่วงต่าง ๆ เมื่อพิจารณาถึงแนวคิดและแรงบันดาลใจที่เกิดขึ้นกับตัวเขาแล้ว ก็เข้าใจได้ดีว่า ทำไมผลงานที่ออกมาแต่ละชิ้นนั้นจึงไม่ธรรมดาเลย ภาพของ เดลโว แต่ละภาพเป็นที่ต้องการของนักสะสมภาพเขียนจากหลายประเทศด้วยการ มีเอกลักษณ์ที่ไม่ธรรมดา นี้ ภาพทุกภาพถ่ายทอดความรู้สึกในใจออกมาอย่างสมจริง ไม่ว่าจะเป็

ภาพเด็กหญิงผู้โดดเดี่ยวหน้าสถานีรถไฟ ภาพหญิงสาวเปลือยกายหลบไหล่หน้าโบสถ์ในยุคกรีกโบราณ หรือภาพโครงกระดูกที่ดูราวกับมีชีวิตชีวาปะปนในฝูงชนอย่างไรก็ตามเดลโวไม่ได้พาตัวเองเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการ แล้วลืมโลกแห่งความเป็นจริงโดยสิ้นเชิง ซึ่งเห็นได้จากคำกล่าวของจิตรกร เอ็กเพรสชันนิสต์เซอร์เรียลลิสต์ ผู้ลือนามของ ยุโรปคนหนึ่งที่ว่า “เราต้องไม่ลืมว่า ภาพวาดก็คือภาพวาด ซึ่งเรียกได้ว่าเป็นความจริงในอีกโลกหนึ่งที่ไม่ใช่โลกนี้”¹⁴

ภาพที่ 16 ผลงานของ Paul Delvaux
(Paul Delvaux, **female-portraits, houses-and-buildings, roads-and-vehicles**, in 1956, [oil painting])

ที่มา: Wikiart visual art encyclopedia, **Paul Delvaux**, accessed August 20, 2015, available from <http://www.wikiart.org/en/paul-delvaux>

¹⁴ Art For Life, **พอล เดลโว จิตรกรชื่อดังของยุโรป**, เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558, เข้าถึงได้จาก <http://afl-likodd.blogspot.com/2014/01/blog-post.html>

ภาพที่ 17 ผลงานของ Paul Delvaux

(Paul Delvaux, **female-nude, gardens-and-parks**, in 1942, [oil painting])

ที่มา: Wikiart visual art encyclopedia, **Paul Delvaux**, accessed August 20, 2015, available from <http://www.wikiart.org/en/paul-delvaux>

ผลงานศิลปะของศิลปิน Yamamoto Keisuke

ศิลปินอีกท่านหนึ่งคือ ยามาโมโตะ ไคซุกิ ศิลปินชาวญี่ปุ่นเกิดในโอซาก้าปี 1961 ทำงานโดยใช้กระบวนการทางเทคนิคภาพพิมพ์หิน ศิลปินใช้มิติของแสง เวลา และความเงียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุ เช่น แก้ว บันได หน้าต่าง ย้ำในสามองค์ประกอบอยู่ในสถานที่ที่แตกต่างกัน แสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลาท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันและภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรเป็นลำดับที่ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ สภาพแวดล้อมของตัวศิลปินโดยใช้น้ำหนักขาวดำโดยการไล่ระดับโทนของแสงที่ปรากฏลดบั่นดาลใจให้ข้าพเจ้าสร้างสรรค์งานศิลปะเป็นการนำหลักความคิด ความสนใจ มาสร้างสรรค์ให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าพเจ้าและผสมผสานโลกแห่งความจริงเข้ากับโลกในจินตนาการ¹⁵

¹⁵ Socks Studio, **Yamamoto Keisuke**, accessed June 20, 2015, available from <http://socks-studio.com/2015/03/23/light-time-silence-by-keisuke-yamamot>

ภาพที่ 18 ผลงานของ Yamamoto Keisuke

(Yamamoto Keisuke, **Light Time Silence #15**, in 1998, [Lithograph], 10/23)

ที่มา: Davidson Galleries, **Yamamoto Keisuke**, accessed August 20, 2015, available from <https://www.davidsonalleries.com/tags/page2?q=13037>

ภาพที่ 19 ผลงานของ Yamamoto Keisuke

(Yamamoto Keisuke, **Light Time Silence #12**, in 1998, [Lithograph], 1/14)

ที่มา: Davidson Galleries, **Yamamoto Keisuke**, accessed August 20, 2015, available from <https://www.davidsonalleries.com/tags/page2?q=13037>

ภาพที่ 20 ผลงานของ Yamamoto Keisuke

(Yamamoto Keisuke, **Light Time Silence #16**, in 2000, [Lithograph], 8/12)

ที่มา: Davidson Galleries, **Yamamoto Keisuke**, accessed August 20, 2015, available from <https://www.davidsonalleries.com/tags/page2?q=13037>

ตารางที่ 1 วิเคราะห์อิทธิพลผลงานของศิลปินที่มีอิทธิพลต่อการสร้างสรรค์ผลงาน

ศิลปิน	ภาพผลงาน	อิทธิพลที่นำมาใช้ในการพัฒนาสร้างสรรค์ผลงาน	
		อิทธิพลด้านแนวความคิด	อิทธิพลด้านรูปแบบที่ใช้ในผลงาน
Ithipol Thangchalok		การทำงานศิลปะก็ไม่ต่างจากวิทยาศาสตร์ เราต้องทดลองคิดและหาวิธีการใหม่ๆ เรื่อยๆ เมื่อได้เทคนิคที่เราชอบและเหมาะกับงานของเราแล้ว ก็จะก่อให้เกิดสไตล์เฉพาะตัว	ได้รับแนวคิดและกระบวนการใหม่ๆ ในการสร้างสรรค์ผลงานให้มีลักษณะที่โดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์
Morioka Kansuke		การฝึกฝนเทคนิคเดิมซ้ำๆ จนได้ประสานรวมเป็นส่วนหนึ่งกับความคิดและการสร้างสรรค์ของศิลปินจิตนาการที่เด่นชัด นำพาไปสู่การแสดงออก	การใช้ภาพถ่ายมาลดทอนจนเป็นรูปทรงที่เรียบง่าย ทำให้เรารู้สึกได้กับสิ่งที่กำลังจะปรากฏต่อไปเป็นปริศนา
Paul Delvaux		นำเสนอแนวคิดภายใต้เรื่องราว การนำพาตัวศิลปินเองเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการภาพทุกภาพถ่ายทอดความรู้สึกในใจออกมาอย่างสมจริงมีชีวิตชีวา	การถ่ายทอดประสบการณ์อันน่าประทับใจให้มีเอกลักษณ์ที่ไม่ธรรมดาในภาพทุกภาพถ่ายทอดความรู้สึกในใจออกมาอย่างสมจริง
Yamamoto Keisuke		ศิลปินใช้มิติของแสง เวลา และความเยียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทาความหมายของวัตถุ เช่น แก้ว บันได หน้าต่างประกอบอยู่ในสถานที่ที่แตกต่างกัน	หลักความคิดในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลาท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ภายใต้มิติแสงที่ผันแปร

บทที่ 3

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” (Illusive Image in New Space) โครงสร้างของการดำเนินงานและการพัฒนางาน มีความสำคัญ ช่วยให้เห็นขั้นตอนหรือกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่นำไปสู่การประมวลความคิด ผลทางความคิดนำมาวิเคราะห์ให้เห็นรูปธรรม ในการที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์งานจากความประทับใจ และความผูกพันในสถานที่ประสบการณ์จากความทรงจำ เป็นตัวเชื่อมโยงเข้ากับจินตนาการความรู้สึกส่วนตัว จนเกิดเป็นรูปแบบและเทคนิค เพื่อให้การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์มีขั้นตอนดังนี้

การศึกษาข้อมูลและประเด็นในการสร้างสรรค์

ขั้นตอนการค้นคว้าหาข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้องกับป้อมพระจอมจุลเกล้า นับเป็นสถานที่ที่มีความสำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ แต่เดิมในอดีตใช้เป็นที่ตั้งมั่นป้องกันประเทศของเราจากประเทศยุโรปที่กำลังล่าอาณานิคมอยู่ในแถบโลกตะวันออก และคิดจะยึดครองดินแดนโดยเฉพาะประเทศสยามของเราในขณะนั้นด้วย เมื่อเหตุการณ์ที่ไม่น่าไว้วางใจเกิดขึ้นรัชกาลที่ 5 จึงทรงสั่งให้จัดสร้างป้อมปราการปากแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นการเร่งด่วน เพื่อเป็นด่านสำคัญตรงบริเวณปากน้ำเจ้าพระยา นอกจากนี้ข้าพเจ้าได้รวบรวมข้อมูลจากสถานที่โดยการลงพื้นที่ภาคสนามจริง เพื่อเก็บภาพถ่ายและภาพร่างด้วยดินสอ แล้วนำมาวิเคราะห์หาคิดสรรค์เพื่อนำมาพัฒนาทางด้านแนวความคิด และต่อเติมนำมาสร้างสรรค์เป็นผลงาน และมีการสร้างสรรค์ผลงานศิลปะอย่างเด่นชัดและตรงจุดมุ่งหมายและศึกษาเพิ่มเติมจากผลงานสร้างสรรค์ทางด้านศิลปกรรมของศิลปินทั้งภายในประเทศและต่างประเทศที่มีเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับผลงานของข้าพเจ้า เพื่อมาเป็นส่วนเสริมสร้างกระบวนการทางด้านความรู้ เทคนิค กระบวนการใหม่ ๆ และถ่ายทอดออกมาเป็นผลงานศิลปะ

ขั้นตอนการประมวลความคิด

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ แบ่งองค์ประกอบของการสร้างสรรค์เป็น 2 ส่วน คือ

1. เนื้อหา (Content)

เนื้อหาเกี่ยวกับคุณค่าของความงามในสถาปัตยกรรมลักษณะป้อมรูปแบบตะวันตก ด้วยความสวยงามที่มีเสน่ห์และน่าศึกษาค้นคว้า เป็นเรื่องราวความรู้สึกจากความประทับใจในสถานที่

ป้อมพระจุลจอมเกล้าและการปรับเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของเวลา ร่องรอยร้าวตามผนัง คราบน้ำท่วมขัง บรรยากาศแห่งความชื้น จึงเกิดความกลมกลืนจนดูน่ากลัว แต่ข้าพเจ้ากลับพบว่า การเปลี่ยนความกลัวให้เป็นความชอบด้วยทัศนคติส่วนตนความรู้สึกประทับใจในรูปร่างรูปทรงและความงาม

2. ด้านรูปแบบ (Form)

กระบวนการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ทำการรวบรวมเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการแสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลา ท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่างๆ ที่แตกต่างกันและภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรเป็นลำดับที่ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่างๆ สภาพแวดล้อมโดยใช้น้ำหนักขาวดำโดยการไล่ระดับโทนของแสง

กระบวนการสร้างสรรค์

การสร้างแบบร่างผลงาน (sketch)

การสร้างสรรค์ในผลงานชุด “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” โดยรูปแบบผลงาน 2 มิติ การสร้างภาพร่างแต่ละชิ้นโดยนำเสนอภาพร่างจากการถ่ายภาพแล้วนำไปตัดทอนรูปถ่ายลงโปรแกรมคอมพิวเตอร์นำมาจัดองค์ประกอบให้สมบูรณ์ผ่านการแนะนำโดยอาจารย์ที่ปรึกษาหลักพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้ภาพร่างมีความสมบูรณ์เหมาะสมแก่การที่จะนำพัฒนาสร้างสรรค์เป็นผลงานจริงเมื่อได้ผลงานที่จะพิมพ์แล้วข้าพเจ้านำผลงานภาพที่สเก็ตไปปรี้นโดย เทคนิค Digital Print ลงกระดาษ Fabriano แบบบาง ปรี้นด้วยสีขาวดำแล้วจึงนำไปพิมพ์ภาพสีที่บ่ออีกครั้งบนโดยเขียนไชนนเพลทด้วยเทคนิค Lithograph

ภาพที่ 21 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ภาพที่ 22 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ภาพที่ 23 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ภาพที่ 24 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4

ภาพที่ 25 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ภาพที่ 26 ภาพร่างผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

วัสดุอุปกรณ์การทำภาพพิมพ์ Lithograph

วัสดุอุปกรณ์ในการเขียน

1. ดินสอไข (Litho pencil)
2. เกรยองไข (Litho crayon)
3. แท่งหมึกไข (Rubbing ink & Rubbing crayon)
4. ทูชชนิดน้ำ และแท่ง (Liquid tusche & Stick tusche)

วัสดุอุปกรณ์ในกระบวนการกัดกรด และสำหรับการพิมพ์งาน

1. ฟองน้ำเซลลูโลส
2. ผ้าสาหลูหรือผ้าขาวบางชนิดเนื้อผ้าที่มีความนุ่ม 3-4 ผืน
3. แป้งฝุ่น
4. แปรงชนกระต่าย และภูกันจีน
5. กาวอาระบิค (Arabic gum)
6. เซลลูโลส (Cellulose gum) ใช้ผสมทำให้กาวมีความลื่นขึ้น
7. กรดฟอสฟอริก (Phosphoric acid)
8. น้ำมันสน
9. น้ำมันทินเนอร์
10. แลคเกอร์แดง (Red lacquer)

วัสดุอุปกรณ์ในการพิมพ์

1. แท่นพิมพ์ เป็นแท่นพิมพ์ระบบกดเคลื่อน

อุปกรณ์ที่ใช้กับแท่นพิมพ์

1. จารบี
2. เกรียงสำหรับปราดจารบี
3. น้ำมันหล่อลื่น
4. แผ่นพลาสติก P.V.C. ทนแรงกด
5. ลูกกลิ้งยาง
6. หมึกพิมพ์ ใช้หมึกพิมพ์ ออฟเซ็ท แท่นหมึกลิโธกราฟ
7. ผงแมกนีเซียม (Light Magnesium powder)
8. กระดาษบรูฟ 6 แผ่น ใช้สำหรับรองพิมพ์
9. กระดาษพิมพ์ ฟาเบรียโน (Fabriano)

ขั้นตอนการสร้างแม่พิมพ์

1. การเตรียมเพลท

1.1 นำเพลทไปล้างด้วยกรดซัลฟูริกเจือจาง (สัดส่วนกรด 2 อ่อนซ์ ต่อ น้ำเปล่า 4.5 ลิตร ใช้เศษผ้าขาวลูบที่ผิวหน้าเพลทเบาๆ วนให้ทั่ว แล้วล้างออกด้วยน้ำแล้วทำซ้ำ 2 รอบ เสร็จแล้วล้างน้ำเปล่าให้สะอาด

1.2 ซับด้วยกระดาษซับรูฟ แล้วนำไปผึ่งด้วยลมให้แห้ง

2. การเขียนไซ

ภาพพิมพ์หินจะใช้ไซเป็นตัวนำทางให้หมึกพิมพ์สามารถเกาะติดได้ การเขียนไซก็คือการสร้างภาพขึ้นมาด้วยวัสดุที่เป็นไซ บริเวณที่เป็นก็จะเป็นส่วนที่หมึกจะเกาะติดเป็นภาพเวลาที่เขียนด้วยไซหรือวัสดุที่เป็นไซ ควรใช้ไม้ค้ำรองมือหรือกระดาษรองมือด้วยเพื่อกันไม่ให้มือซึ่งมีไขมันสัมผัสกับผิวหน้าของเพลท

3. ขั้นตอนการกัดกรด

คือ การควบคุมสภาพของวัสดุที่เป็นไซให้คงสภาพเดิมไว้ ซึ่งหลังจากขั้นตอนที่เขียนภาพลงบนแผ่นอะลูมิเนียมเสร็จแล้ว

3.1 โรยแป้งฝุ่นลงบนผิวหน้าเพลทแล้วลูบเบา ๆ ให้ทั่วทั้งภาพและทั่ว ๆ เพลทแล้วปิดออกให้เหลือติดบาง ๆ บนผิวหน้าเพลท

3.2 ใช้กาวบริสุทธิ์ (Pure gum) เทลง บนเพลทลูบด้วยมือหรือฟองน้ำที่มีความชื้นให้ทั่วในลักษณะแนวนอน และแนวตั้งประมาณ 1 - 2 นาที เช็ดกาวออกให้บางที่สุดด้วยผ้าขาวบาง (จะให้ได้ผลดีที่สุดทิ้งไว้ 1 คืน หรืออย่างต่ำ 15 นาที ถึง ครึ่งชั่วโมง)

3.3 ใช้กาวบริสุทธิ์ผสมกับกาวกรด (Gum Etch) โดยสัดส่วนกาวบริสุทธิ์ 8 อ่อนซ์ ต่อ กรดฟอสฟอริก 5.6 ml. โดยคิดเป็นสัดส่วน กาวกรด 1 ส่วนต่อกาวบริสุทธิ์ 3 ส่วน หรือในอัตราส่วนที่เหมาะสมต่อชิ้นงานเพื่อทำการกัดกรดภาพที่เขียน แล้วเทกาวลงบนเพลท ลูบกาวให้ทั่วด้วยฟองน้ำชื้น ควบคุมเวลาให้เหมาะสม คือ ประมาณ 5-7 นาที แล้วเช็ดกาวออกให้บางแล้ววนวดด้วยกาวบริสุทธิ์อีกรอบ เช็ดให้เรียบที่สุดด้วยผ้าขาวบาง

3.4 การเคลือบด้วยกาวบริสุทธิ์ คือ ใช้กาวบริสุทธิ์เทลงบนเพลท ลูบไปมาในลักษณะแนวตั้งและแนวนอนก่อนทำการพิมพ์ หรือหลังการกัดกรดทุกครั้ง หากต้องการเช็ดกาวให้ออกง่ายๆ ควรผสมเซลลูโลส (Cellulose gum) แล้วทิ้งไว้ 30 นาที

การกัดกรดครั้งที่ 2 คือ การกัดกรดซ้ำอีกรอบให้เพลทมีสภาพคงทนถาวรและพิมพ์ได้หลาย ๆ ชิ้นงาน (Edition) และเป็นการแทนค่าวัสดุไซที่ต่างชนิดกันบนผิวหน้าเพลทด้วยหมึกพิมพ์ ซึ่งมีความเป็นไขมันมากกว่าเข้าไปแทนที่วัสดุไซที่ใช้เขียนในตอนแรก ๆ

3.5 โรยแป้งฝุ่น (Talcum powder) ลูบไปมาให้ทั่วปิดออกให้เหลือติดบาง ๆ

3.6 เทกาวกรด (Gum Etch) ลูบไปมาให้ทั่ว ประมาณ 5 นาที แล้วเช็ดออกให้บาง และให้มีความเรียบที่สุด ทิ้งไว้ 15 - 30 นาที

3.7 ทำ Regum แล้วทิ้งไว้ซัก 15-30 นาที เทน้ำมันสน (Turpentine) เช็ดให้ทั่วเพื่อล้างไขและเขม่าของไขชนิดต่าง ๆ ออกให้หมด และเช็ดตามด้วยทินเนอร์อีกครั้ง

3.8 แทนที่ไขด้วยแอสฟัลต์มึนเหลว (Asphaltum) เช็ดให้เรียบและให้บางสม่ำเสมอ (ในขั้นตอนนี้ระวังอย่าให้โดนน้ำเป็นอันตราย คือ ตอนล้างไขและเช็ดด้วยแอสฟัลต์มึน)

3.9 เมื่อเช็ดแอสฟัลต์มึนเหลวแล้วใช้ฟองน้ำชุบน้ำล้างแอสฟัลต์มึนและกาวที่ผิวหน้าเพลาหุบบริเวณรอบ ๆ ภาพ เช็ดไปมาจนกาวหลุดแล้วลูบภายในส่วนที่เป็นภาพด้วยฟองน้ำหมาด ๆ ขั้นตอนนี้ต้องทำอย่างรวดเร็ว ควรล้างเพลาให้สะอาดแล้วล้างหมึกที่เตรียมไว้แล้วลงบนเพลาโดยใช้ฟองน้ำหมาด ๆ ลูบบนผิวหน้าเพลาอย่างสม่ำเสมอ พยายามอย่าปล่อยให้ผิวหน้าเพลาแห้ง กลิ้งสีจนได้น้ำหนักและรายละเอียดตามที่ต้องการแล้วจึงทดลองพิมพ์ดูเมื่อได้ภาพและน้ำหนักที่ดีแล้ว จึงค่อยเริ่มทำการพิมพ์งานจริง

4. วิธีการเตรียมกาว

ใส่เม็ด กาวกระถินลงกะละมังขนาดเล็ก เทน้ำบริสุทธิ์ หรือน้ำกลั่นก็ได้ให้ท่วมเม็ดกาว แช่ทิ้งไว้ เอาผ้าสะอาดปิดปากกะละมังไว้ด้วยประมาณ 1 คืน จากนั้นคนให้เม็ดกาวละลาย กรอง ด้วยผ้าขาวบาง 2 ชั้น เพราะกาวมีเศษไม้อยู่มาก นำกาวที่กรองแล้วไปวัดความเข้มข้นด้วยเครื่องมือวัดให้ อยู่ที่ขีดประมาณ 12 - 14 หากเข้มข้นไปเติมน้ำ แล้ววัดอีกครั้งจนพอดีเทกาวกลับลงอ่างหรือกะละมังใบเล็ก ใส่น้ำยาฟอมาลีน ประมาณ 1 ช้อนชาต่อกาว 1 ขวดเพื่อช่วยชะลอไม่ให้กาวบูดเน่า

การเตรียมกรดซัลฟูริกเจือจางสำหรับล้างเพลา (น้ำยา COUNTER ETCH)

กรอกน้ำใส่แกลลอน 4.5 - 5 ลิตร แล้วเติมกรดซัลฟูริก 2 ออนซ์ เขย่าแกลลอนผสมให้เข้ากัน (อาจใช้ไฮโดรคลอริกแทนซัลฟูริกได้ แต่ควรลดปริมาณลงเล็กน้อย)

ขั้นตอนการพิมพ์

1. เตรียมการพิมพ์

1.1 กำหนดจุด (Register Mark) ลงบนเพลาและกระดาษที่จะพิมพ์

1.2 เตรียมชิ้นกระดาษโดยใช้ฟองน้ำสะอาดชุบน้ำให้ชุ่ม ๆ ลูบลงหลังกระดาษแล้วซ้อนกันไว้ในท่อพลาสติก ทิ้งไว้อย่างน้อย 1 ชั่วโมง ระหว่างนี้อาจจะเตรียมอย่างอื่นต่อไป

1.3 เตรียมหมึกที่จะทำการพิมพ์ ตักหมึกจากกระป๋องกะปริมาณให้เพียงพอกับการพิมพ์ใช้เกรียงขนาดหมึกสักพักถ้าหากหมึกเหลวเกินไปให้ผสมด้วยแมกนีเซียม (Magnesium)

1.4 เตรียมแท่นพิมพ์ด้วยการนำเพลทที่จะทำการพิมพ์ผนึกติดกับแท่นพิมพ์ (Bed Plate) โดยใช้ใช้น้ำนิยดน้อยหยดลงด้านหลังเพลทแล้ววางลงบนแท่นรองพิมพ์ขยับนิยดน้อย ตรวจสอบ Scrapper Bar ให้มีขนาดกว้างกว่าภาพ (Image) และควรให้กว้างกว่ากระดาษแต่ต้องแคบกว่าเพลท ทหาระยะที่จะกดและยก Scrapper Bar แล้วทำเครื่องหมายไว้ เพราะเมื่อจะทำการพิมพ์จริงจะไม่สามารถกะระยะได้ การกดแท่นพิมพ์ก่อนถึงเพลทและ การพิมพ์จนตกเพลทจะสร้างความเสียหายให้กับแท่น (Scrapper bar) และแผ่นพลาสติก

2. การทำความสะอาดเพลท

2.1 ใช้น้ำมันสนล้างหมึกพิมพ์บนเพลท (Image) จนสะอาดที่สุด

2.2 ล้างกาวที่เคลือบผิวหน้าเพลทออกโดยใช้ฟองน้ำชุบน้ำล้างคราบน้ำมันและน้ำหมึกบนผิวหน้าเพลท กาวและสีที่ไม่อยู่ในส่วนของภาพจะหลุดออกไปด้วยในขั้นตอนที่เป็นการเช็ดด้วยน้ำมันนั้นต้องทำอย่างรวดเร็ว

3. การกลิ้งสี

กลิ้งหมึกสลับกับใช้ฟองน้ำเช็ดด้วยน้ำให้เป็นฟิล์มบางๆ ภาพที่สร้างไว้จะค่อย ๆ ปรากฏชัดขึ้นเรื่อย ๆ ให้ค่อย ๆ ทำการกลิ้งสีจนกระทั่งภาพ (ส่วนที่เขียนด้วยไข) รับหมึกจนเต็มที

4. การพิมพ์

4.1 วางกระดาษที่จะพิมพ์

4.2 ตามด้วยกระดาษรูป 6 - 7 แผ่น (หรือกระดาษรองพิมพ์ชนิดอื่น ๆ)

4.3 ปิดทับด้วยแผ่นพลาสติก P.V.C

4.4 แล้วทำการพิมพ์

5. การพิมพ์จำนวนภาพผลงาน

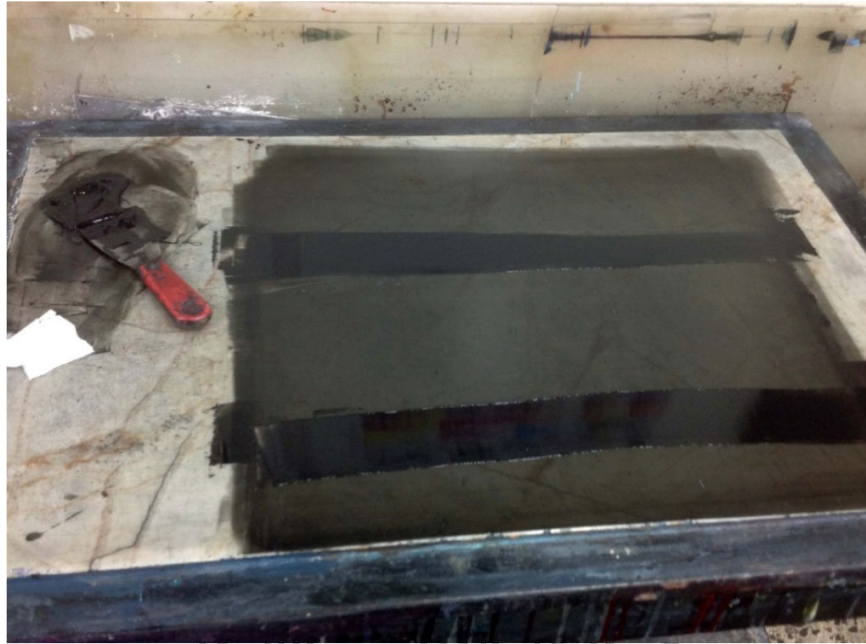
เมื่อยกกระดาษทั้งหมดออกออกจากเพลทแล้ว ให้รีบสูบน้ำบาง ๆ เคลือบที่ผิวหน้าเพลทไว้ แล้วนำลูกกลิ้งไปรับหมึกพิมพ์นำมากลิ้งไว้ ๆ เพื่อถอนหมึกออกจากผิวหน้าเพลท หลังจากนั้นทำการกลิ้งลูกกลิ้งซ้ำ ๆ เพื่อถ่ายหมึกลงบนเพลทสลับกับการเช็ดน้ำจนกว่าส่วนที่เป็นภาพรับหมึกเต็มทีแล้วจึงทำการพิมพ์ต่อไป

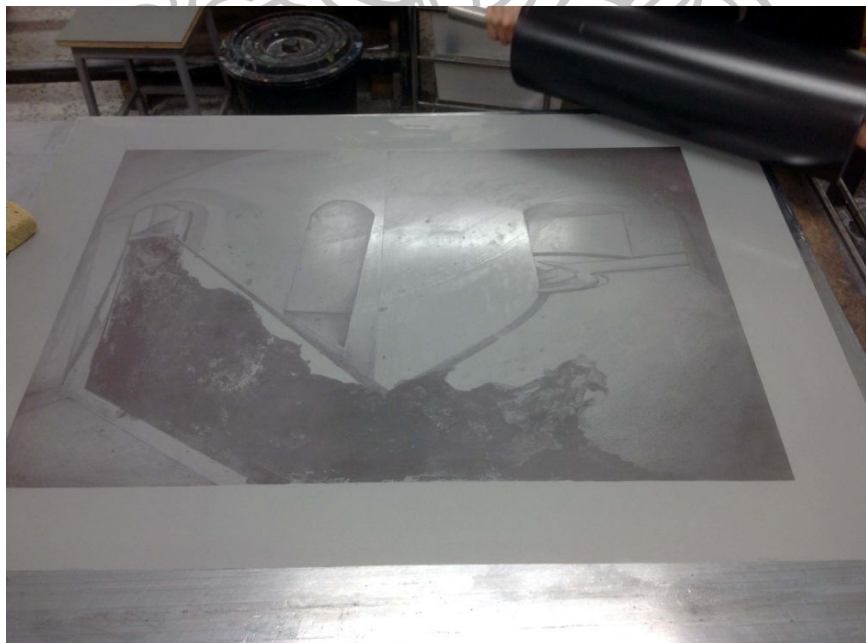
ภาพที่ 27 การร่างภาพลงบนแม่พิมพ์โดยกระดาษลอกถ่าย

ภาพที่ 28 การทำ Text และการเขียนดินสอไขสีดำลงบนแม่พิมพ์

ภาพที่ 29 การผสมหมึกที่จะกลึงลงบนแม่พิมพ์ในการถ่ายเทไปยังกระดาษ

ภาพที่ 30 การกลึงหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์ที่ผ่านกระบวนการตามขั้นตอนมาแล้ว

ภาพที่ 31 การกำลังกลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์

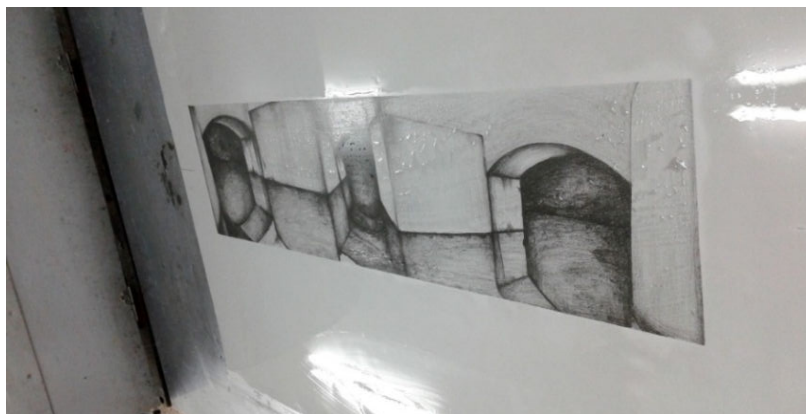
ภาพที่ 32 การกำลังกลิ้งหมึกพิมพ์ลงบนแม่พิมพ์

ภาพที่ 33 การเช็ดด้วยฟองน้ำลงบนแม่พิมพ์ด้วยน้ำเปล่าเพื่อไม่ให้หมึกแห้ง

ภาพที่ 34 การตรวจความสะอาดของแม่พิมพ์ก่อนพิมพ์ผลงานจริง

ภาพที่ 35 ภาพแสดงแม่พิมพ์ที่กลึงหมึกเรียบบร้อยพร้อมพิมพ์

การวิเคราะห์ทัศนธาตุที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงาน

1. พื้นที่ว่าง (Space)

การใช้พื้นที่ว่างเป็นส่วนช่วยในการสร้างมิติ ระยะใกล้ไกล และเป็นจุดพักสายตา ในงานบริเวณพื้นที่ห้องและผนังห้องเป็นหลักทำให้เกิดความงามปรากฏในมิติพื้นที่ว่างนำเอาความงามจากรูปทรงโดยรอบเชื่อมโยงกับบรรยากาศในสถานที่ที่ให้ความรู้สึกโปร่ง สงบ และผ่อนคลายในจิตใจที่หลีกเลี่ยงจากสังคมอันสับสนและวุ่นวาย

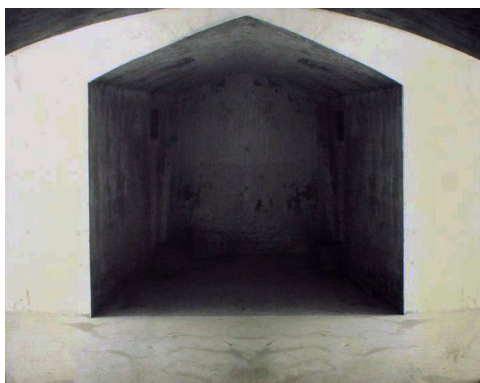

ภาพที่ 36 ภาพแสดงพื้นที่ว่าง

2. รูปทรง (Form)

รูปทรงต่างๆ ซึ่งมีลักษณะเป็นรูปทรงเรขาคณิตซึ่งได้มาจากโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม มีโครงสร้างที่มีทั้งความมีระเบียบและความซับซ้อน มีความเป็นมิติในโครงสร้างทาง

สถาปัตยกรรมที่แสดงออกถึงความมั่นคงแข็งแรง มีมิติที่ซับซ้อนนำมาดัดแปลงให้ตรงกับความรู้สึกกับบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลาในแต่ละสถานที่ โดยทั้งนี้ยังเหลือเค้าโครงเดิมอยู่มาสร้างสรรค์ให้เกิดเอกลักษณ์เฉพาะตัวของข้าพเจ้าและผสมผสานโลกแห่งความจริงเข้ากับโลกในจินตนาการ

ภาพที่ 37 ภาพแสดงรูปทรง

3. สี (Color)

การใช้โทนสีเดียวที่ได้มาจากการใช้ภาพถ่ายมาลดทอนจนเป็นรูปทรงที่เรียบง่ายเกือบเป็นเรขาคณิต การถ่ายภาพโดยให้แสงจ้ามกกว่าปกติ การเพิ่มสีเขียวมรกต สีน้ำตาล สีเทา และสีน้ำเงินเข้มที่ใช้ขับเน้นเฉพาะส่วน เพื่อสอดแทรกบรรยากาศของสถานที่ที่ทำให้เรารู้สึกได้กับสิ่งที่กำลังจะปรากฏต่อไปที่ยังคงเป็นปริศนา โดยการไล่ระดับโทนของแสงน้ำหนกอ่อนแก่สัมพันธ์กับลักษณะความเข้มจัดของแสงเงาที่ข้าพเจ้าต้องการในผลงาน

ภาพที่ 38 ภาพแสดงสี

4. พื้นผิว (Texture)

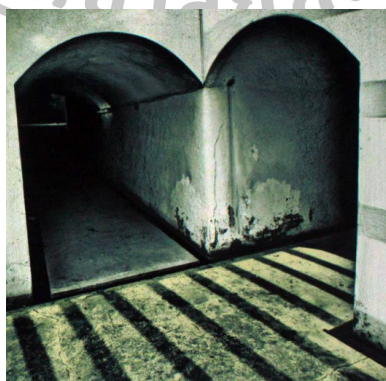
เป็นทัศนธาตุที่มองเห็นได้ชัดเจนเพื่อสื่อถึงอายุขัยในสถานที่ที่ถูกธรรมชาติรอบข้าง และสภาพแวดล้อมอากาศ กัดกร่อนรูปทรงไปตามกาลเวลา ที่มีรูปเด่นชัดในความหยาบกระด้าง คราบน้ำ ร่องรอยที่แตกร้าว ให้ความรู้สึกของกาลเวลาที่ล่วงเลยไปได้เป็นอย่างดี

ภาพที่ 39 ภาพแสดงพื้นผิว

5. น้ำหนัก (Value)

น้ำหนักคือส่วนสำคัญที่สร้างบรรยากาศและมิติ ให้เกิดระยะที่แตกต่างกัน โดยใช้ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ ทำให้เกิดความแตกต่างระหว่างรูปทรงและพื้นที่ว่าง ในผลงานน้ำหนักบางส่วนเป็นการสร้างขึ้นในจินตนาการ เป็นแสงเงาที่ถูกกำหนดขึ้นมาใหม่ ตามองค์ประกอบของภาพเพื่อให้เกิดมิติของรูปทรง และพื้นที่ว่าง โดยเน้นให้เกิดความคมชัดของแสงเงาและความนุ่มนวลในภาพเดียวกัน

ภาพที่ 40 ภาพแสดงน้ำหนักแสงเงา

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการดำเนินงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์

ผลการดำเนินงานในการสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์เป็นการนำเสนอเนื้อหาเรื่องราวที่แสดงออกถึงความรู้สึกภายในบรรยากาศความรู้สึกที่ลึกซึ้งของภาพโดยอ้างอิงจากสถานที่จริงนำมาผสมผสานกับจินตนาการก่อให้เกิดภาพมิติใหม่เป็นภาพที่สะท้อนในอีกโลกหนึ่งที่ไม่ใช่โลกแห่งความจริงซึ่งเป็นสถานที่ที่มีความสัมพันธ์กับความรู้สึกที่ลึกซึ้งมาแต่อดีต สภาพสถานที่ที่ป้อมพระจุลจอมเกล้าแห่งนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปได้ทั้งร่องรอยของกาลเวลา คราบน้ำท่วมขัง บรรยากาศแห่งความชื้น จึงเกิดความกลมกลืนจนดูน่ากลัว แต่ข้าพเจ้ากลับพบว่า การแปลงเปลี่ยนความกลัวให้เป็นความชอบและสวยงามด้วยทัศนคติส่วนตัวที่มีความรู้สึกประทับใจในรูปร่างรูปทรงและคุณค่าความงามในบรรยากาศของสถาปัตยกรรมจึงได้นำมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะโดยมีเนื้อหาและเทคนิคด้านทัศนศิลป์มาเป็นตัวถ่ายทอดผลงานด้วยกระบวนการทางภาพพิมพ์หินในผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้โดยมีการอธิบายหลักการในการปฏิบัติในแต่ละช่วง 2 ช่วงดังนี้

ช่วงที่ 1 ก่อนวิทยานิพนธ์ (ปริญญาโท พ.ศ 2557)

ช่วงที่ 1 ในการสร้างสรรค์ผลงานในช่วงก่อนวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ข้าพเจ้าได้ศึกษาค้นคว้าและทดลองสร้างสรรค์ผลงาน และการถ่ายภาพจำนวนมากเพื่อให้ได้มุมมองที่เหมาะสม โดยบรรยากาศของภาพที่มีวัตถุที่ตั้งอยู่อย่างเดี่ยวดายเค้างกว้างในฉากหลังที่กว้างใหญ่ไพศาลราวกับวัตถุพิศดารที่เชื่อมต่อไปสู่โลกจินตนาการที่ไม่มีที่สิ้นสุด แต่เป็นแค่ห้องธรรมดาที่ถูกถ่ายภาพในที่ต่าง ๆ ได้การสะท้อนเอกลักษณ์ของกาลเวลา โดยการทดลองพิมพ์ภาพซ้ำ ๆ ในเทคนิคเดิม การหาความสัมพันธ์ของสีและการลดความหยาบกระด้างของรูปทรงเรขาคณิตโดยอาศัยน้ำหนักอ่อนแก่ การนำรูปทรงลักษณะซับซ้อนเพื่อไม่ให้เกิดพื้นที่ว่างมากจนเกินไป เพื่อพัฒนาและแก้ไของค์ประกอบในผลงานช่วงก่อนวิทยานิพนธ์

ภาพที่ 41 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน INSIDE OUT 1

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 60 x 80 ซม.

วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 “Inside out 1” (ภาพที่ 41)

1. เนื้อหา

แนวความคิดจากการรู้สึกได้ถึงบรรยากาศลึกลับ ทางเดินที่วงกต มีทางเข้าออกหลายทาง เปรียบจิตใจมนุษย์ที่ค้นหาคำตอบของชีวิต ทุกหนทางมีทางเดินเสมอเชื่อมต่อไปสู่โลกจินตนาการที่ไม่มีที่สิ้นสุด

2. รูปแบบ

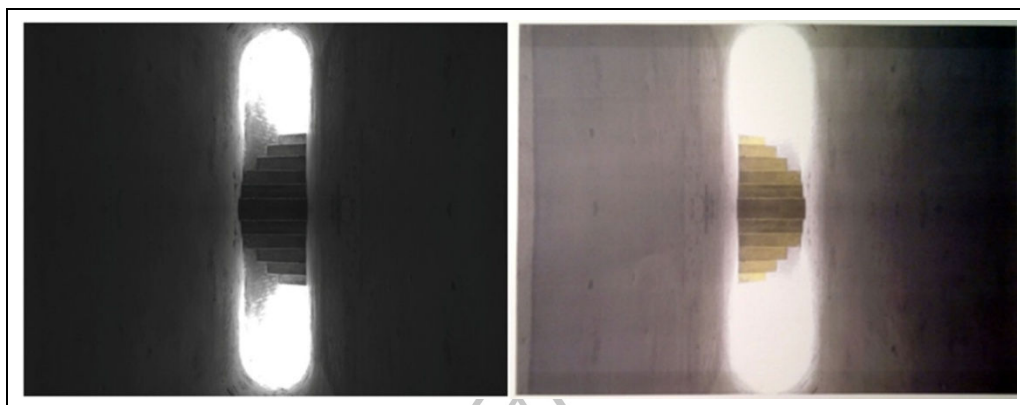
การจัดองค์ประกอบในระยะมองลึกออกไปมีทางเดินเชื่อมกันหลายเส้นทางให้เลือกเดินและบางเส้นทางมีแสงสว่างส่องลอดออกมาเพื่อให้บรรยากาศดูมีชีวิตมากขึ้น การแทรกสีเขียวหม่นมีความขัดแย้งกันของทางเดิน มีความสมบูรณ์แบบแต่ใช้องค์ประกอบซ้ำซากด้วย

3. วิเคราะห์จุดเด่น

แสงสว่างที่ส่องทอดยาวระหว่างเส้นทางเดินตรงกลางตัดกับบรรยากาศโดยรอบที่ขมุกขมัวทำให้เกิดจุดเด่นที่น่าสนใจในเส้นทางที่มีแสงส่องสว่าง บางจังหวะได้ปล่อยน้ำหนักที่ไม่ชัดเจนในบางส่วนเพื่อให้ผู้ชมได้สร้างจินตนาการด้วยตนเอง

4. วิเคราะห์จุดด้อย

การมีพื้นที่ว่างมากเกินไปและจุดเด่นในภาพยังไม่ชัดเจนพอเนื่องจากมีแต่ตำแหน่งของแสงที่ส่องผ่านเข้ามาตัดกับพื้นที่ว่างเท่านั้น และผลงานโดยรวมของภาพยังไม่มีความละเอียดพอ

ภาพที่ 42 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน INSIDE OUT 2

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 60 x 80 ซม.

วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 “Inside out 2” (ภาพที่ 42)

1. เนื้อหา

แนวความคิดจากภาพสะท้อนใช้มิติของแสง เวลา และความเงียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของบันได

2. รูปแบบ

องค์ประกอบของภาพลักษณะการวางบันไดตรงกลางภาพโดยมีบรรยากาศที่เว้งว่าง เปรียบเสมือนราวกับความฝัน แสดงออกนอกเหนือความเป็นจริง

3. วิเคราะห์จุดเด่น

พื้นที่ว่างโดยรอบหลอมรวมจุดสายตาที่บันไดให้ความสำคัญกับแสงเงาและพื้นผิวภายในภาพก่อให้เกิดความกลมกลืน

4. วิเคราะห์จุดด้อย

พื้นผิวในภาพเรียบมากเกินไปจึงไม่มากพอในการบอกเล่าเรื่องราวสถาปัตยกรรมที่เก่าแก่ และผลงานที่พิมพ์ออกมาน้ำหนักของภาพยังไม่ชัดเจนในแสงเงาจึงยังไม่เป็นที่พึงพอใจ

ภาพที่ 43 ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน LIGHT TIME

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 45 x 95 ซม.

วิเคราะห์ผลงานก่อนวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 “Light Time” (ภาพที่ 43)

1. เนื้อหา

ให้ความสำคัญทั้งสถาปัตยกรรมแสงและเงา เน้นอารมณ์ความรู้สึก และแนวความคิดของวัตถุที่ปรากฏอยู่จริง และความเหมือนจริงของโครงสร้างสถาปัตยกรรมศาสตร์

2. รูปแบบ

การเน้นรายละเอียดการสร้างบรรยากาศ ความกลมกลืน การเลือกสรรมุมมองที่เรียบง่ายของโครงสร้างบางมุม จัดวางน้ำหนักแสงและเงา ปรากฏเป็นรูปทรงอิสระของเงาขัดแย้งกับรูปทรงเรขาคณิต ให้ความรู้สึกบรรยากาศสงบนิ่งและความลึกลับ

3. วิเคราะห์จุดเด่น

เน้นจุดสนใจด้วยน้ำหนักอ่อนสว่าง ซ่อนความหมายบางอย่างไว้ในบรรยากาศมืดสลัว เพิ่มมิติของภาพด้วยพื้นที่ว่างโดยมีแสงส่องเพียงเล็กน้อย

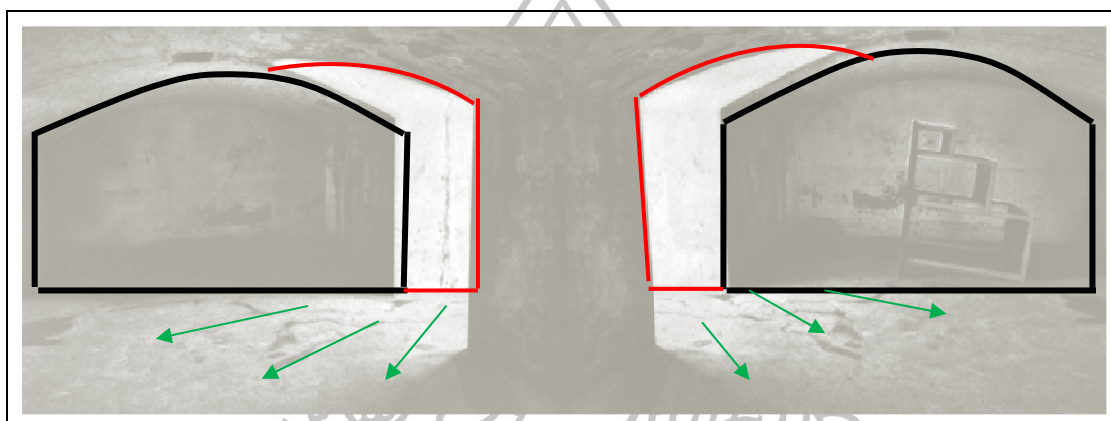
4. วิเคราะห์จุดด้อย

ควรเพิ่มพื้นผิวตามผนังเพื่อให้เกิดน้ำแข็งและอ่อนที่ชัดเจนที่มากขึ้นโดยเพิ่มรายละเอียดขรุขระและคราบผนัง

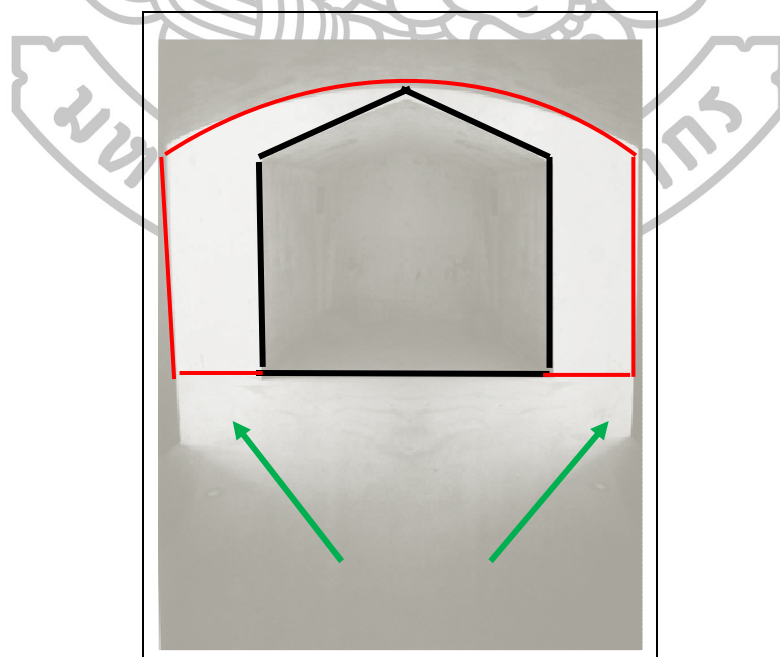
ช่วงที่ 2 (ผลงานช่วงวิทยานิพนธ์ 2558)

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์โดยอาศัยเทคนิคกระบวนการทางภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ผลงานในแต่ละช่วง ข้าพเจ้าได้พิจารณาและแก้ไขปัญหาในแต่ละภาพ การสร้างสรรค์ผลงานอย่างต่อเนื่องช่วยเพิ่มพูนทักษะและความเข้าใจในปัญหามากขึ้นผลงานมีทั้งหมด 6 ภาพ แบ่งการวิเคราะห์เป็น 2 ชุด ดังนี้

วิเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 1 “Illusive image in New Space”

ภาพที่ 44 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1 แสดงทิศทางโครงสร้าง

ภาพที่ 45 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 2 แสดงทิศทางโครงสร้าง

ภาพที่ 46 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3 แสดงทิศทางโครงสร้าง

แนวความคิด

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อ “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” (Illusive Image in New Space) เป็นการนำเสนอเรื่องราวความรู้สึกส่วนตัวของข้าพเจ้าที่มีความรู้สึกถึงบรรยากาศที่ลับและคุณค่าของความงามเชิงประวัติศาสตร์ในสถาปัตยกรรมแบบตะวันตกที่มีเสน่ห์เป็นเรื่องราวความรู้สึกจากความประทับใจ ในอดีตมนุษย์นั้นในปัจจุบันที่มีจินตนาการที่อิสระแตกต่างกันไปย้อมใช้พื้นที่ต่าง ๆ ตามความต้องการของตนเองโดยเฉพาะข้าพเจ้ามีความคิดที่ต่างออกไปและเห็นถึงความสวยงามของสถานที่จึงนำมาสร้างสรรค์ตามความคิดฝันส่วนตัว

1. เนื้อหา

ให้ความสำคัญกับโครงสร้างสถาปัตยกรรมภายในป้อมพระจุลจอมเกล้าในความสร้างสรรค์กระบวนการภาพที่อยู่ในจินตนาการและปรุงแต่งโลกแห่งความเป็นจริง การใช้สัญลักษณ์เก้าอี้ ประตุโค้งในสถานที่ที่กว้างขวางเป็นตัวบอกเล่าเรื่องราวของปริศนาในสถานที่

2. รูปแบบ

ได้ศึกษาและวิเคราะห์มองเห็นสุนทรียภาพ ความงาม ซึ่งเกิดจากการจัดระเบียบขึ้นใหม่ทางองค์ประกอบทำให้เกิดจุดมุมมองใหม่ อาทิ การสร้างจังหวะซ้ำ ๆ การนำสายตาในมุมเฉียงและการใช้พื้นที่ว่างเป็นส่วนช่วยแบ่งระยะใกล้ไกลในผลงาน

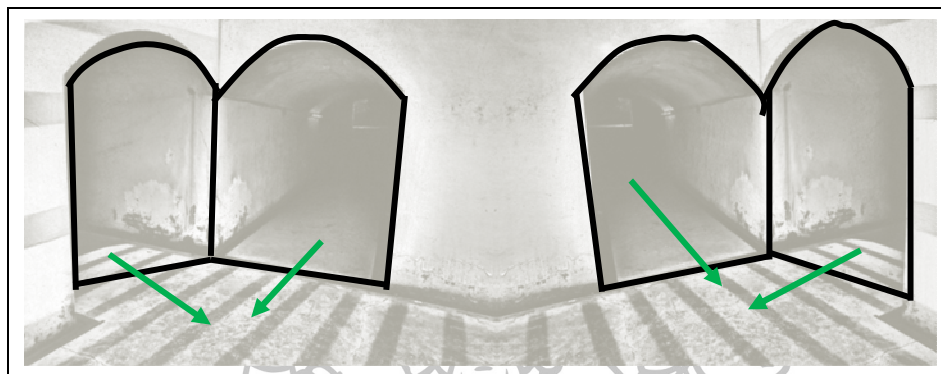
3. วิเคราะห์จุดเด่น

พื้นที่ว่างโดยมีแสงส่องเพียงเล็กน้อย มีมิติที่ซ่อนความหมายการเคลื่อนไหวอย่างเงียบๆ แสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลา

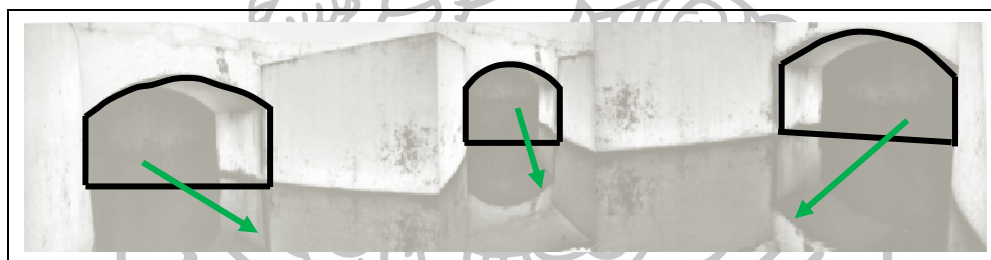
4. วิเคราะห์จุดด้อย

พื้นที่ว่างของภาพมากเกินไปทำให้ภาพดูมีรายละเอียดในการดึงดูดความสนใจของภาพน้อยลง

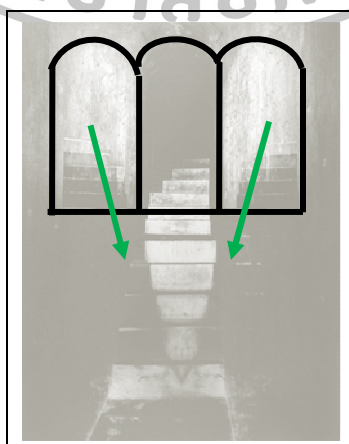
วิเคราะห์งานวิทยานิพนธ์ ชุดที่ 2 “Free the hope in new area”

ภาพที่ 47 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4 แสดงทิศทางโครงสร้าง

ภาพที่ 48 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5 แสดงทิศทางโครงสร้าง

ภาพที่ 49 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 6 แสดงทิศทางโครงสร้าง

แนวความคิด

การใช้มิติของแสง เวลา และความเยียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุ เช่น บันได บานประตู ย៉องค์ประกอบอยู่ในสถานที่ที่แตกต่างกันแสดงออกในด้านมิติของบรรยากาศของแต่ละช่วงเวลาท่ามกลางองค์ประกอบของพื้นที่หรือสถานที่ต่าง ๆ ที่แตกต่างกันและภายใต้มิติของแสงที่ผันแปรเป็นลำดับที่ประกอบไปด้วยสถานการณ์ต่าง ๆ ผสมผสานโลกแห่งความจริงเข้ากับโลกในจินตนาการ

1. เนื้อหา

นำเสนอแนวคิดเรื่องราวการนำพาตัวเองเข้าไปอยู่ในโลกแห่งจินตนาการกำหนดให้มีพื้นที่ว่างและมีรูปทรงน้อยให้ความรู้สึกอ้ออ้าง โดดเดี่ยว การใช้พื้นที่ว่างเป็นส่วนช่วยในการสร้างมิติระยะใกล้ไกล และเป็นจุดพักสายตาในงานบริเวณพื้นที่ห้องและผนังห้องเป็นหลักทำให้เกิดความงามปรากฏในมิติพื้นที่ว่างนำเอาความงามจากรูปทรงโดยรอบเชื่อมโยงกับบรรยากาศในสถานที่ที่ให้ความรู้สึกโปร่งโล่ง และสงบ

2. รูปแบบ

สะท้อนถึงคุณค่าความงามในบรรยากาศของสถาปัตยกรรมลักษณะป้อมรูปแบบตะวันตกโดยการนำมาเอารูปทรงของอาคารมาลดทอนปรับเปลี่ยนตามจินตนาการ เพื่อแสดงให้เห็นถึงคุณค่าความรู้สึกลิ้มลิ้มในความงามของสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์การใช้มิติของแสง เวลา และความเยียบสงบ เชื่อมโยงกับการใช้เนื้อหาทางความหมายของวัตถุและมีความกลมกลืนเป็นเอกภาพ

3. วิเคราะห์จุดเด่น

การใช้แสงมาลดทอนจนเป็นรูปทรงเรขาคณิตทำให้เกิดความเรียบง่ายในรูปทรงที่ทำให้เรารู้สึกได้กับสิ่งที่กำลังจะปรากฏต่อไปเป็นปริศนา

4. วิเคราะห์จุดด้อย

การพัฒนาชุดนี้ถือว่าเป็นผลงานที่สมบูรณ์ในทางรูปทรงและสี และองค์ประกอบโดยรวม แต่ยังคงมีปัญหาเกี่ยวกับขนาดของผลงานที่มีความกว้างยาวในขนาดที่เล็กลงทำให้ผลงานดูย่อส่วนจนเกินไป

บทที่ 5

บทสรุป

ในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ในหัวข้อ “ภาพมายาบนพื้นที่ใหม่” เป็นการนำเสนอกระบวนการสร้างสรรค์ผลงาน ตั้งแต่เริ่มการศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ที่นำไปสู่การประมวลผลความคิด ผลทางความคิดนำมาวิเคราะห์ให้เห็นรูปธรรม ในการที่ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ งานจากความประทับใจ และความผูกพันในสถานที่ประสบการณ์จากความทรงจำ เป็นตัวเชื่อมโยงเข้ากับจินตนาการความรู้สึกส่วนตัว จนเกิดเป็นรูปแบบและเทคนิค เพื่อให้การสร้างสรรค์ ผลงานศิลปะนิพนธ์ สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์

ผลงานสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ตลอดปีจำนวน 6 ชิ้นงาน เป็นผลงานศิลปะสาขาทัศนศิลป์ นำเสนอในรูปแบบ 2 มิติ เทคนิคภาพพิมพ์หิน (Lithograph) ผสมเทคนิคเทคนิค Digital Print ที่มีเนื้อหาเรื่องราวจินตนาการของสถานที่ป้อมพระจุลจอมเกล้าซึ่งมีคุณค่าของความงามในสถาปัตยกรรม ลักษณะป้อมรูปแบบตะวันตกด้วยที่มีเสน่ห์และน่าศึกษาค้นคว้าเชิงประวัติศาสตร์ ก่อให้เกิดภาพคิดฝันรูปร่างรูปทรงที่ผันแปรไปตามกาลเวลา บรรยากาศลึกลับในสภาวะที่ธรรมชาติแปรเปลี่ยนมิติจากแสง นำมาเชื่อมโยงกับจินตนาการแห่งโลกมายา การค้นคว้าทดลองการสร้างสรรค์และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แก้ไขข้อผิดพลาดต่าง ๆ ให้เกิดความเชี่ยวชาญทางด้านเทคนิค องค์ประกอบเหล่านี้ส่งผลให้ผลงานมีความสมบูรณ์ บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของผลงานวิทยานิพนธ์ที่มุ่งหวังและในระยะเวลาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะนิพนธ์นี้

ข้าพเจ้ารู้สึกซาบซึ้งและตระหนักถึงคุณค่าในงานศิลปะรู้สึกรักและศรัทธาในผลงานมีความมุ่งมั่นในการสร้างสรรค์จึงเกิดให้ผลงานศิลปะเป็นสื่อกลาง เพื่อสื่อสารให้ผู้ชมงานศิลปะ หวังประสพผลเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาด้านทัศนศิลป์แก่ผู้ที่สนใจต่อไป

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์. **เส้นทางที่เท่าเทียมของคนไทย/ก่อ สวัสดิ์พาณิชย์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย, 2535.
- เทพสิริ สุขโสภา. “เส้นทางและสายธาร.” **วารสารคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา สหประชาชาติ** 30, 4 (ตุลาคม-ธันวาคม 2541): 50-53.
- บ้านแสนสุขดอทคอม. **ป้อมพระจุลจอมเกล้า**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.bansansuk.com/travel/pomprajulajomkiao/>
- ป้อมพระจุลจอมเกล้า**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaifolk.com/doc/attract/pomprajul/pomprajul.asp>
- พิระพงษ์ กุลพิศาล นิพนธ์ ทวีกาญจน์ และทวีเกียรติ ไชยงยศ. **3 มิติทัศนะทางศิลปะและ ศิลปศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา กรมศาสนา, 2533.
- มะลิฉัตร เอื้ออานันท์. **ศิลปศึกษาความเป็นมา ปรัชญา หลักการ วิวัฒนาการด้านหลักสูตร ทฤษฎีการเรียนการสอน และการค้นคว้าวิจัย**. กรุงเทพฯ: ศูนย์ตำราและเอกสารทาง วิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- เยื้อง ปั่นเหน่งเพชร, พระ. **สุนทรียศาสตร์**. เชียงใหม่: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขต เชียงใหม่, 2547.
- รีด, เฮอ์เบิร์ต. **ความหมายของศิลปะ (The Meaning of Art)**. แปลโดย กิติมา อมรทัต. กรุงเทพฯ: องค์การค้ำของคุรุสภา, 2540.
- ศิริลักษณ์ ศรีกลม. “เด็ก...ศิลปศึกษา...เด็ก.” ใน **ศิลปศึกษา-ศึกษาศิลปะ**, 1-15 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- แหล่งสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ทางศิลปะในประเทศไทย. **Morioka Kansuke**. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.era.su.ac.th>
- อิทธิพล ตั้งโฉลก. “ภาพพิมพ์” ที่ซ่อนอยู่ใน “จิตรกรรม.” เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึง ได้จาก http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase_id=345
- เอกชัย สุนทรพงศ์ และเสาวนิตย์ แสงวิเชียร. **ความงามสุนทรียศาสตร์สำหรับผู้ไม่รู้**. กรุงเทพฯ: โอ เอส พริ้นท์ติ้งเฮาส์, 2529.
- Art For Life. **พอล เดลโว จิตรกรชื่อดังของยุโรป**. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558. เข้าถึงได้จาก <http://afl-likodd.blogspot.com/2014/01/blog-post.html>

Art House. **อิทธิพล ตั้งโฉลก**. เข้าถึงเมื่อ 18 สิงหาคม 2558. เข้าถึงได้จาก http://www.arthousegroups.com/artshow.php?art_showcase

Green Road Travel. **ตำนานป้อมพระจุลจอมเกล้า**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.greenroadtravel.net/index.php?lay=show&ac=article&id=538641995>

Heidegger, Martin. **ปรากฏการณ์วิทยา**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://buddhistphilo.blogspot.com/2010/09/martin-heidegger.html>

Thai Weekender. **ป้อมพระจุลฯ**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiweekender.com/index.php/chulafort.html>

Tolstoy, Leo. **การสร้างสรรคงานศิลปะ**. เข้าถึงเมื่อ 20 มิถุนายน 2558. เข้าถึงได้จาก <http://www.oknation.net/blog/print.php?id=265429>

ภาษาต่างประเทศ

Campbell, Cameron J. **Morioka Kansuke**. Accessed August 18, 2015. Available from <http://cameronjcampbell.name>

Chirico, Giorgio de. **Gare Montparnasse**. Accessed August 18, 2015. Available from <http://www.wikiart.org/en/giorgio-de-chirico/gare-montparnasse-the-melancholy-of-departure-1914>

Galleries, Davidson. **Yamamoto Keisuke**. Accessed August 20, 2015. Available from <https://www.davidsongalleries.com/tags/page2?q=13037>

Morioka Kansuke. Accessed June 20, 2015. Available from <http://www.era.su.ac.th/online/interprint/work/Morioka.html>

Munch, Edvard. **The cry [oil color]**. Accessed June 20, 2015. Available from <http://my-ideal-museum.e-monsite.com>

Surrealism. Accessed June 20, 2015. Available from <http://atcloud.com/stories/96274>

Wikiart visual art encyclopedia. **Paul Delvaux**. Accessed August 20, 2015. Available from <http://www.wikiart.org/en/paul-delvaux>

ภาคผนวก

ภาพผลงานศิลปะ

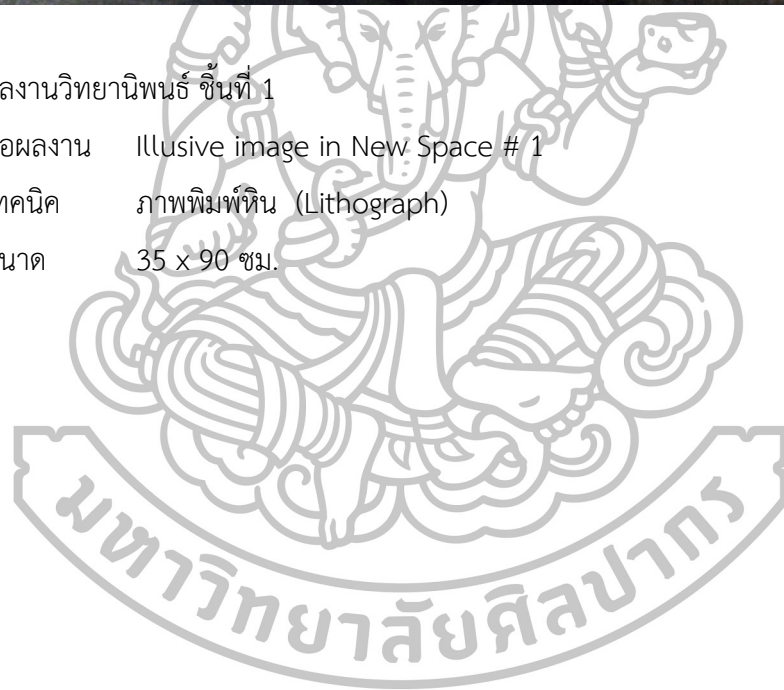

ภาพที่ 50 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน Illusive image in New Space # 1

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 35 x 90 ซม.

ภาพที่ 51 ผลงานวิธานิพนธ์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน Illusive image in New Space # 2

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 60 x 80 ซม.

ภาพที่ 52 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน Illusive image in New Space # 3

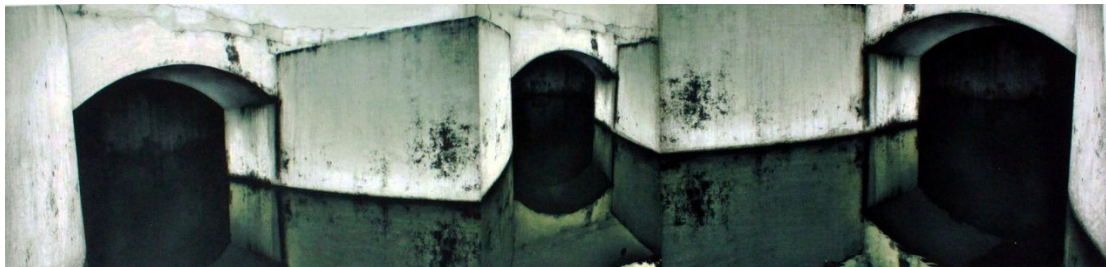
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 60 x 80 ซม.

ภาพที่ 53 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 4
ชื่อผลงาน Free the hope in new area # 1
เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)
ขนาด 30 x 80 ซม.

ภาพที่ 54 ผลงานวิทยานิพนธ์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน Free the hope in new area # 2

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 20 x 80 ซม.

ภาพที่ 55 ผลงานนิตยานิพนธ์ ชั้นที่ 6

ชื่อผลงาน Free the hope in new area # 3

เทคนิค ภาพพิมพ์หิน (Lithograph)

ขนาด 60 x 80 ซม.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล นางสาวพรนิภา เลื่อมประไพ
 ที่อยู่ปัจจุบัน 16 หมู่ที่ 3 ถนนประชาสำราญ ตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา
 จังหวัดปทุมธานี 12150
 E-mail jaja_chuuu@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2549 โรงเรียนบางปะกอกวิทยาคม
 พ.ศ. 2552 วิทยาลัยอาชีวศึกษาเสาวภา
 พ.ศ. 2554 สำเร็จการศึกษาศิลปบัณฑิต สาขาวิชาภาพพิมพ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
 พ.ศ. 2556 ศึกษาต่อระดับปริญญาโทบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ศึกษา
 บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

